VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ SÁU
20.3.2026 (2.2 Bính Ngọ)
Số 34 (4325)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

BÀI VIẾT CỦA TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Ngày hội non sông và trọng trách trước nhân dân

[2]

THƯỜNG TRỰC BAN BÍ THƯ:

Triển khai Nghị quyết số 80 về phát triển văn hóa Việt Nam với hành động quyết liệt nhất

[7]

HAI TẤM BIA CỔ Ở THANH HÓA BỊ "TRÓI BUỘC":

Phải kêu cứu đến bao giờ?

[8+9]

Hai tấm bia cổ chứa đựng rất nhiều giá trị về lịch sử, văn hóa và nghệ thuật điêu khắc đang bị ứng xử một cách thô bạo — Ảnh: TRẦN HOÀNG

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Vô cảm với hai tấm bia cổ

● **LÂM SƠN**

Hiện vật hai tấm bia cổ có niên đại hơn 300 năm tại xã Thọ Phú (Thanh Hóa) tụ chứa một trữ lượng lớn giá trị về lịch sử, văn hóa và nghệ thuật điêu khắc vẫn đang sừng sững trước bao con mắt người dân, chính quyền địa phương và cơ quan chức năng suốt bao thập niên qua, nhưng buồn xót thay, gần như không ai quan tâm đến cảnh trạng tồn tại của nó. Chẳng lẽ họ lại vô cảm đối với di sản văn hóa tiền nhân đến thế sao?

Một tấm bia cổ bị trưng dụng làm tường rào; một bị "nhốt" chặt trong khu vực chăn nuôi gia cầm trong suốt thời gian dài mà không hề ai mảy may hành động theo hướng bảo vệ, phát huy di sản.

(Xem tiếp trang 4)

GÓP Ý LUẬT THỦ ĐÔ (SỬA ĐỔI): **Phân cấp đến đâu là đủ?**

[6]

VIẾT TIẾP CHUYỆN *KHÔNG CHỈ MỘT TẤM POSTER, ĐÓ LÀ CÁCH ỨNG XỬ VỚI DI SẢN*:

Từ vi phạm trắng trợn đến sự biến mất đáng ngờ?

[11]

Khi thể thao trở thành sức mạnh của dân tộc

[14]

Ngày hội non sông và trọng trách trước nhân dân

TÔ LÂM - Tổng Bí thư BCH Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam

Ngày 15.3.2026 vừa qua, 76 triệu cử tri trên mọi miền đất nước đã tham gia bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2026-2031. Đây là sự kiện chính trị trọng đại của đất nước, ngày hội lớn của dân tộc, diễn ra ngay sau thành công của Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Cuộc bầu cử này mang ý nghĩa lịch sử đặc biệt, tiếp nối truyền thống 80 năm xây dựng Nhà nước pháp quyền của nhân dân Việt Nam kể từ cuộc Tổng tuyển cử đầu tiên năm 1946. Mỗi lá phiếu của cử tri không chỉ thể hiện quyền làm chủ của người dân, mà còn gửi gắm niềm tin và kỳ vọng vào tương lai tươi đẹp của đất nước, đồng thời khẳng định bản chất Nhà nước ta, *"Nhà nước của nhân dân, do nhân dân và vì Nhân dân"*.

Trên khắp mọi miền đất nước, không khí bầu cử diễn ra sôi nổi, phấn khởi như ngày hội. Từ sáng sớm, cử tri ở các địa phương đã đến các điểm bỏ phiếu, lựa chọn những người "đủ đức, đủ tài" để gửi gắm niềm tin và khát vọng về một tương lai tốt đẹp cho quê hương, đất nước. Nhiều cử tri lớn tuổi dù đã trải qua nhiều kỳ bầu cử vẫn không giấu được niềm xúc động, tự hào khi cầm lá phiếu trên tay. Không khí bầu cử diễn ra trang trọng và tràn đầy niềm tin: Cử tri cả nước vui mừng thể hiện ý chí, nguyện vọng qua lá phiếu, tin tưởng lựa chọn những đại biểu tiêu biểu, xứng đáng đại diện cho mình.

Tổng Bí thư Tô Lâm bỏ phiếu bầu cử Quốc hội khóa XVI và HĐND các cấp nhiệm kỳ 2026-2031 tại Khu vực bỏ phiếu số 2, phường Ba Đình, Hà Nội **Ảnh: QUANG PHÚC**

Tinh thần *"ngày hội non sông"* lan tỏa từ đồng bằng đến miền núi, từ thành thị đến biên giới, hải đảo. Tại các tỉnh miền núi phía Bắc, mặc dù địa bàn đi lại khó khăn, cử tri vẫn hăng hái đi bầu cử từ rất sớm và hoàn thành bỏ phiếu sớm với tỷ lệ gần như tuyệt đối. Nhiều địa phương vùng sâu, vùng xa đã chủ động đưa hòm phiếu lưu động đến tận nhà cho người già yếu, bệnh nhân trong bệnh viện, bảo đảm mọi công dân đều được thực hiện quyền bầu cử. Bộ đội, Công an hỗ trợ các tổ bầu cử hoàn thành nhiệm vụ tại các đảo xa và ngư dân hoạt động dài ngày trên biển. Ở các thành phố lớn, dù số lượng cử tri rất đông và địa bàn rộng, các đơn vị tổ chức bầu cử đã nỗ lực cao độ để tỷ lệ cử tri tham gia bỏ phiếu trên cả nước đạt **99,68%**. Không ở đâu bỏ phiếu chỉ là hình thức, thật sự trên cả nước, ngày bầu cử đã trở thành ngày hội của non sông, ngày hội của tinh thần đoàn kết toàn dân tộc trong việc xây dựng chính quyền của chính mình.

Cuộc bầu cử ngày 15.3.2026 càng thêm phần ý nghĩa khi diễn ra vào dịp kỷ niệm **80** năm cuộc Tổng tuyển cử đầu tiên (6.1.1946). Khi đó, giữa muôn vàn khó khăn của những ngày đầu giành độc lập, quốc dân Việt Nam đã tiến hành Tổng tuyển cử bầu Quốc hội khóa I. Chủ tịch Hồ Chí Minh gọi đó là *"một ngày vui sướng của đồng bào ta"*, bởi lần đầu tiên trong lịch sử, nhân dân Việt Nam bắt đầu được hưởng quyền dân chủ của mình. Thắng lợi của cuộc Tổng tuyển cử 1946 khẳng định vững chắc quyền làm chủ của nhân dân, *"từ thân phận nô lệ đứng lên giành độc lập, tổ chức ra Nhà nước của mình"*, xây dựng nên Nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á.

Trong 80 năm qua, với 15 nhiệm kỳ đã qua của Quốc hội, dân tộc ta luôn tự hào về truyền thống yêu nước và ý thức làm chủ của nhân dân. Dù trong kháng chiến gian khổ hay thời bình dựng xây đất nước, nhân dân Việt Nam đều một lòng tin tưởng theo Đảng, tích cực tham gia các cuộc bầu cử để xây dựng bộ máy nhà nước của mình. Quốc hội Việt Nam từ khóa I đến khóa XV luôn là hiện thân của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tập hợp những đại biểu ưu tú từ mọi tầng lớp, dân tộc, tôn giáo, không phân biệt thành phần xã hội. Chính truyền thống dân chủ đó đã hun đúc nên tinh thần ngày bầu cử hôm nay, mỗi lá phiếu là một minh chứng sống động cho quyền làm chủ của nhân dân và cho sự tiếp nối liên tục của Nhà nước ta *"do Nhân dân làm chủ, tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân"*. Nhìn lại chặng đường 80 năm, chúng ta càng trân trọng những hy sinh của thế hệ cha anh để giành lấy lá phiếu tự do cho nhân dân. Tiếp nối truyền thống vẻ vang ấy, cuộc bầu cử 15.3.2026 thêm một lần nữa khẳng định ý chí, nghị lực và khát vọng dân chủ của dân tộc Việt Nam trên con đường phát triển.

Trong cuộc "Tổng tuyển cử" lần này, tỷ lệ cử tri đi bầu gần 100% mang nhiều ý nghĩa sâu sắc. Đây chính là sự thể hiện ý thức chính trị và trách nhiệm công dân, lòng yêu nước và niềm tin của nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng. Mỗi lá phiếu là một lá phiếu niềm tin, người dân gửi gắm kỳ vọng vào sự lựa chọn những đại biểu xứng đáng, qua đó khẳng định sự đồng thuận, ủng hộ mạnh mẽ đối với chế độ dân chủ xã hội chủ nghĩa và con đường phát triển đất nước. Tỷ lệ gần như tuyệt đối cũng cho thấy hệ thống tổ chức bầu cử đã làm tốt công tác vận động, tuyên truyền, tạo điều kiện thuận lợi để mọi cử tri đều thực hiện được quyền và nghĩa vụ của mình.

Bên cạnh đó, kết quả bầu cử còn cho thấy ý thức xây dựng Nhà nước của nhân dân ngày càng nâng cao. Người dân không chỉ đi bầu đông đủ, mà còn quan tâm tìm hiểu tiểu sử, chương trình hành động của các ứng cử viên để lựa chọn những đại biểu ưu tú nhất. Cuộc bầu cử đã thực sự diễn ra dân chủ, bình đẳng, đúng pháp luật, an toàn và tiết kiệm - thể hiện bản lĩnh và trình độ dân trí của một dân tộc gần một thế kỷ thực hành dân chủ. Dư luận trong và ngoài nước đều đánh giá cao công tác tổ chức chuyên nghiệp, minh bạch của Việt Nam trong cuộc bầu cử lần này.

Cuộc bầu cử thành công còn là tiền đề vững chắc để bộ máy nhà nước ta bước vào giai đoạn mới. Kết quả bầu cử ngày 15.3.2026 là thắng lợi của nhân dân, nhưng cũng đồng thời đặt lên vai các đại biểu vừa được bầu những trọng trách lớn. Các đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2026-2031 chính là những người được nhân dân tin tưởng gửi gắm trao quyền. Họ sẽ đại diện cho ý chí, nguyện vọng của nhân dân ở đơn vị bầu cử mình và của nhân dân cả nước trong suốt 5 năm tới. Vai trò, vị trí của đại biểu rất cao quý: mỗi đại biểu là cầu nối giữa nhân dân với cơ quan quyền lực, tham gia vào việc quyết định những vấn đề quan trọng của đất nước và địa phương. Do đó, Đảng, Nhà nước và cử tri cả nước đòi hỏi mỗi đại biểu phải ý thức sâu sắc vinh dự và trách nhiệm của mình, không ngừng phấn đấu rèn luyện để xứng đáng với sự tin cậy của nhân dân.

Nhiệm kỳ mới 2026-2031 mở ra trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển quan trọng, với thời cơ và thách thức đan xen. Đại hội XIV của Đảng đã xác định các mục tiêu chiến lược cho đất nước, trong đó có quyết tâm đưa Việt Nam thành nước phát triển có thu nhập cao vào 2045. Để hiện thực hóa khát vọng đó, Quốc hội khóa XVI và HĐND các cấp nhiệm kỳ mới phải nỗ lực đổi mới, sáng tạo mạnh mẽ trong mọi hoạt động. Các đại biểu cần bám sát thực tiễn sôi động của công cuộc đổi mới, tích cực đóng góp trí tuệ trong việc hoàn thiện hệ thống pháp luật, tăng cường hiệu quả giám sát tối cao và quyết định đúng đắn những vấn đề quan trọng về kinh tế - xã hội, ngân sách, quốc phòng, đối ngoại… trước yêu cầu mới.

Song song với việc nỗ lực trong nghị trường, từng đại biểu cần giữ mối liên hệ chặt chẽ với cử tri, luôn lắng nghe tiếng nói của nhân dân. Đây vừa là nghĩa vụ pháp lý, vừa là yêu cầu đạo đức đối với người đại biểu của nhân dân. Cử tri kỳ vọng các đại biểu khóa mới sẽ gần gũi với nhân dân hơn, sâu sát cơ sở hơn, kịp thời đưa những vấn đề bức xúc của đời sống vào nghị trường để thảo luận và giải quyết. Đồng thời, mỗi đại biểu phải nêu cao tinh thần gương mẫu, liêm chính, *"phải luôn luôn nhớ và thực hành câu: Vì lợi nước, quên lợi nhà; vì lợi chung, quên lợi riêng"* như lời huấn thị của Chủ tịch Hồ Chí Minh [1]. Đó là yêu cầu về đạo đức và bản lĩnh: Đại biểu được nhân dân trao quyền thì phải tận tâm, tận lực phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tránh xa mọi cám dỗ của quyền lực và lợi ích nhóm. Chỉ khi thực sự *"đặt lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân lên trên hết, trước hết"*, những người đại biểu mới có thể hoàn thành trọng trách vẻ vang mà nhân dân giao phó.

Mặt khác, cơ cấu Quốc hội và HĐND khóa này có tỷ lệ lớn đại biểu lần đầu tham gia (hơn **70%** ứng viên Quốc hội là người lần đầu ứng cử). Đây là làn gió mới, hứa hẹn mang lại năng lượng sáng tạo và tư duy đổi mới cho cơ quan dân cử, nhưng cũng đặt ra đòi hỏi các đại biểu trẻ cần nhanh chóng nắm bắt kỹ năng, tri thức để làm tốt vai trò của mình. Mỗi đại biểu

[1] Lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh được đăng trên báo Cứu quốc, số 134 ra ngày 5.1.1946.

phải chủ động học hỏi kinh nghiệm từ các thế hệ đi trước, đồng thời phát huy sở trường, chuyên môn của bản thân trong hoạt động nghị trường. Kỷ luật và đoàn kết trong Quốc hội cũng là yếu tố hết sức quan trọng: Các đại biểu cần phối hợp chặt chẽ, tuân thủ quy chế, đồng thời mạnh dạn đóng góp chính kiến trên tinh thần xây dựng. Có như vậy, Quốc hội và HĐND các cấp mới thực sự trở thành những tập thể lãnh đạo trí tuệ, đoàn kết, hành động vì lợi ích nhân dân.

Thành công của cuộc bầu cử mở ra tiền đề, động lực mới để toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta vững bước tiến vào giai đoạn phát triển mới. Trước mắt, chúng ta cần nhanh chóng ổn định tổ chức Quốc hội và chính quyền các cấp sau bầu cử, khẩn trương đưa Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng vào cuộc sống. Kỳ họp thứ Nhất Quốc hội khóa XVI sắp khai mạc sẽ kiện toàn các chức danh lãnh đạo chủ chốt của Nhà nước, thông qua chương trình hành động của Quốc hội cả nhiệm kỳ, đòi hỏi sự chung sức đồng lòng và trách nhiệm cao của mỗi đại biểu. Các đại biểu trúng cử cần nêu cao tinh thần phụng sự Tổ quốc, bắt tay ngay vào công việc với năng lượng mới, quyết tâm mới, không phụ sự mong đợi của cử tri.

Chặng đường 5 năm tới có ý nghĩa vô cùng quan trọng để Việt Nam bứt phá vươn lên, hướng tới mục tiêu trở thành nước phát triển vào năm 2045. Thời cơ và thách thức đang đan xen; vận hội mới đòi hỏi toàn dân tộc phải chung sức, đồng lòng hơn bao giờ hết. Tôi thiết tha mong muốn toàn thể đồng bào, chiến sĩ cả nước và kiều bào ta ở nước ngoài tiếp tục phát huy truyền thống yêu nước, tinh thần cách mạng, ủng hộ và giám sát hoạt động của Quốc hội và HĐND các cấp, tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2026-2031.

Với niềm vui, niềm phấn khởi trước thắng lợi của Ngày hội non sông, chúng ta càng nhớ lời căn dặn của Bác Hồ kính yêu: *"Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết - Thành công, thành công, đại thành công"*. Tinh thần đoàn kết toàn dân đã giúp chúng ta làm nên những chiến công hiển hách trong quá khứ, và ngày nay chính là chìa khóa để chinh phục những đỉnh cao phát triển mới. Với niềm tin tưởng sâu sắc vào trí tuệ và nghị lực của dân tộc, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, chúng ta quyết tâm xây dựng nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, vì mục tiêu *"dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh"*. Thành công của cuộc bầu cử lần này là tiền đề vững chắc để Quốc hội và HĐND các cấp hoạt động hiệu quả, phát huy cao độ sức mạnh của toàn dân tộc trên con đường đổi mới và hội nhập. Tương lai tươi sáng đang ở phía trước; cả nước cùng chung sức, đồng lòng, biến niềm vui ngày bầu cử thành hành động thiết thực, xây dựng quê hương Việt Nam ngày càng phồn vinh, hạnh phúc, để hiện thực hóa khát vọng một Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội.

T.L

Thúc đẩy hợp tác VHTTDL Việt Nam - Ireland

Ngày 19.3 tại Hà Nội, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương đã có buổi tiếp, làm việc với Quốc vụ khanh Bộ Văn hóa, Truyền thông và Thể thao Ireland Charlie McConalogue.

Theo Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương, buổi làm việc lần này sẽ mở ra những định hướng mới trong hợp tác VHTTDL giữa Việt Nam - Ireland. Cụ thể, Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương cho biết trước mắt, hai bên cần đẩy mạnh hợp tác về truyền thông nhằm tăng cường quảng bá đất nước, văn hóa, con người Việt Nam và Ireland. Qua đó, thúc đẩy sự hiểu biết giữa nhân dân hai nước. Thứ trưởng cũng cho rằng, Việt Nam và Ireland cần phối hợp tổ chức các hoạt động văn hóa - nghệ thuật nhân dịp kỷ niệm 30 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước (1996-2026). Về lĩnh vực thể thao, theo Thứ trưởng, Ireland là quốc gia có thế mạnh về các môn thể thao như bóng đá, boxing. Do đó, Thứ trưởng đề nghị Ireland hỗ trợ Việt Nam tiếp tục phát triển những môn này, giúp Việt Nam nâng cao thành tích tại đấu trường khu vực và quốc tế.

Đồng thời, Thứ trưởng đề xuất phía Ireland tăng cường trao đổi, hợp tác đào tạo HLV và cán bộ quản lý thể thao thông qua các khóa tập huấn, chương trình trao đổi chuyên gia; hợp tác phát triển kinh tế thể thao, khoa học và công nghệ trong thể thao. Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương cũng mong muốn Ireland chia sẻ kinh nghiệm về mô hình CLB thể thao địa phương, giáo dục thể chất trong trường học và thúc đẩy người dân tham gia tập luyện thể thao. Với hệ thống các sân vận động quy mô lớn vừa được khởi công tại Việt Nam, Việt Nam hy vọng Ireland tăng cường chia sẻ kinh nghiệm tổ chức các giải thi đấu quốc tế và phát triển cơ sở hạ tầng thể thao.

Trân trọng cảm ơn sự đón tiếp trọng thị, thân tình từ phía Bộ VHTTDL và cá nhân Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương dành cho đoàn, Quốc vụ khanh Bộ Văn hóa, Truyền thông và Thể thao Ireland Charlie McConalogue cho biết trải qua 30 năm, quan hệ hợp tác VHTTDL Việt Nam - Ireland phát triển rất tốt đẹp và đạt được một số kết quả nhất định. Ông Charlie McConalogue khẳng định, Việt Nam - Ireland có nhiều mục tiêu chung trong phát triển thể thao. Do đó, hai nước có nhiều dư địa hợp tác phát triển trong lĩnh vực này với các hoạt động trao đổi kinh nghiệm, giao lưu. Đánh giá cao nỗ lực xây dựng, phát triển các thiết chế thể thao của Việt Nam, ông Charlie McConalogue tin tưởng các thiết chế này sẽ phát huy hiệu quả trong tổ chức các sự kiện thể thao, văn hóa của Việt Nam. Đối với phong trào thể dục thể thao quần chúng, ông Charlie McConalogue đề xuất hai bên tăng cường hợp tác phát triển thể thao cho mọi người.

Liên quan đến lĩnh vực du lịch, ông Charlie McConalogue cho biết, để thúc đẩy trao đổi khách, hai nước cần đơn giản hóa thủ tục xin visa, tạo điều kiện đi lại thuận lợi cho người dân. Nhất trí với đề xuất này, Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương cho biết, Bộ VHTTDL sẽ nghiên cứu, kiến nghị với các bên liên quan với mong muốn sớm đơn giản hóa thủ tục cấp visa cho công dân Ireland. Ngược lại, Thứ trưởng mong muốn Ireland cũng sẽ sớm triển khai chính sách visa thông thoáng cho công dân Việt Nam.

ĐÌNH TOÁN

Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương tiếp Quốc vụ khanh Bộ Văn hóa, Truyền thông và Thể thao Ireland Charlie McConalogue **Ảnh: TR.HUẤN**

Việt Nam khẳng định chính sách nhất quán tôn trọng và bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo

Chiều qua 19.3, tại họp báo thường kỳ Bộ Ngoại giao, trả lời câu hỏi của phóng viên về việc Ủy ban Tự do Tôn giáo Quốc tế Hoa Kỳ (USCIRF) trong báo cáo thường niên mới đây đã đề nghị đưa Việt Nam vào danh sách các quốc gia cần quan tâm đặc biệt về tự do tôn giáo, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Phạm Thu Hằng cho biết:

Việt Nam kiên quyết bác bỏ những đánh giá nêu trong báo cáo thường niên năm 2026 của Ủy ban Tự do Tôn giáo Quốc tế Hoa Kỳ. Đây là những đánh giá không khách quan, không chính xác và dựa trên những dẫn chứng có dụng ý xấu nhằm vào Việt Nam. Việt Nam khẳng định chính sách nhất quán là tôn trọng và bảo đảm quyền con người, trong đó có quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo được thể hiện rõ trong Hiến pháp năm 2013, trong hệ thống pháp luật của Việt Nam và được tôn trọng trên thực tế. Công dân Việt Nam không ai bị phân biệt đối xử vì lý do tôn giáo, tín ngưỡng và các hoạt động của các tổ chức tôn giáo được bảo đảm theo đúng quy định của pháp luật.

"Chúng tôi luôn sẵn sàng trao đổi với phía Hoa Kỳ về các vấn đề mà hai bên cùng quan tâm trên tinh thần thẳng thắn, cởi mở và tôn trọng lẫn nhau, phù hợp với quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện vì hòa bình, hợp tác và phát triển bền vững giữa hai nước", Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Phạm Thu Hằng nhấn mạnh.

Cũng tại họp báo, trả lời câu hỏi của phóng viên về việc chính quyền Tổng thống Hoa Kỳ Donald Trump thông báo đã khởi động một cuộc điều tra thương mại mới về tình trạng dư thừa năng lực sản xuất công nghiệp tại 16 đối tác thương mại lớn, trong đó có Việt Nam, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Phạm Thu Hằng cho biết: Nền kinh tế Việt Nam vận hành đầy đủ, đồng bộ theo các quy luật của kinh tế thị trường và nhiều nước đã công nhận quy chế kinh tế thị trường của Việt Nam. Các hoạt động sản xuất kinh doanh tại Việt Nam luôn hướng tới phát triển bền vững và tuân thủ nghiêm các quy định liên quan, trong đó có các quy định của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO).

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Phạm Thu Hằng chủ trì họp báo thường kỳ 3.2026 **Ảnh: TTXVN**

Thời gian qua, quan hệ kinh tế, thương mại, đầu tư giữa Việt Nam và Hoa Kỳ tiếp tục phát triển tích cực và mang lại lợi ích cho doanh nghiệp và người dân hai nước.

"Chúng tôi thường xuyên trao đổi, đối thoại với phía Hoa Kỳ và sẽ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các cơ quan liên quan của Hoa Kỳ để chia sẻ thông tin, làm rõ các chính sách, quy định của Việt Nam, hướng tới xây dựng một khuôn khổ hợp tác kinh tế ổn định, lâu dài và cùng có lợi giữa hai bên", Người phát ngôn Phạm Thu Hằng nói.

P.V

NÔNG DÂN LAO ĐAO VÌ DƯA HẤU RỚT GIÁ:

Lại điệp khúc "được mùa mất giá"?

Bài, ảnh: NHƯ TRANG

Những ngày này, tại nhiều vùng chuyên canh dưa hấu phía Tây tỉnh Gia Lai, nhịp thu hoạch diễn ra dồn dập. Trên những cánh đồng chín rộ, nông dân hối hả cắt dưa, phân loại, bốc xếp… nhưng phía sau sự tất bật ấy là nỗi lo giá rớt sâu, đầu ra bấp bênh.

Dưa chín đồng loạt, trong khi thị trường tiêu thụ chưa kịp "giải nhiệt", buộc nhiều hộ phải bán vội để tránh thiệt hại do hư hỏng.

Tại xã Phú Túc, chị Nguyễn Thị Bích Phương liên tục chọn lựa những quả dưa đạt chất lượng tốt nhất để giao cho thương lái. Dẫu vậy, giá thu mua vẫn liên tục bị kéo xuống. Vụ này, gia đình chị đầu tư 78 sào với tổng chi phí hơn 680 triệu đồng. Đến khi thu hoạch, mỗi sào chỉ bán được khoảng 2,5 triệu đồng, tổng thu chưa chạm mốc 200 triệu đồng, đồng nghĩa với khoản lỗ gần nửa tỉ đồng.

"Dù biết lỗ nặng vẫn phải bán, để lâu dưa hư thì thiệt hại còn lớn hơn", chị Phương nói. Khi những chuyến dưa cuối cùng rời ruộng, gia đình chị lặng lẽ thu dọn lán trại, khép lại một mùa vụ thua lỗ nặng. Cùng cảnh ngộ, chị Phạm Thị Hải (xã Tây Sơn) thuê đất tại xã Uar để canh tác 100 sào dưa hấu. Nhờ thu hoạch sớm, chị bán được với giá khoảng 4 triệu đồng/sào, song vẫn gánh khoản lỗ hơn 200 triệu đồng do chi phí đầu tư cao. Trong khi đó, ông Phan Thanh Phúc (xã Tây Sơn) đầu tư 3 ha dưa tại xã Uar, kỳ vọng vào một vụ mùa bội thu. Năng suất đạt từ 25-30 tấn/ha, quả đẹp, chất lượng đảm bảo, nhưng giá bán chỉ quanh mức 1.000 đồng/kg, thấp hơn nhiều so với trước Tết. Tính ra, với mức thu mua khoảng 2,5 triệu đồng/sào tại ruộng, gia đình ông thiệt hại gần 300 triệu đồng. "Dưa năm nay rất được mùa, nhưng giá quá thấp, nông dân gần như không có lãi", ông Phúc chia sẻ.

Theo ông Nguyễn Bảy Thành, Chủ tịch UBND xã Uar, giá dưa lao dốc đã khiến nhiều hộ rơi vào cảnh khó khăn. Không ít người buộc phải bán sớm hoặc sang nhượng cả ruộng dưa với giá 2-3 triệu đồng/sào, trong khi chi phí đầu tư ban đầu dao động từ 7-9 triệu đồng/sào. Toàn xã hiện có khoảng 400 ha dưa hấu, phần lớn đang bước vào giai đoạn thu hoạch rộ, tạo áp lực lớn về tiêu thụ. Trước thực tế này, chính quyền địa phương đã đề xuất các cơ quan chức năng và doanh nghiệp tăng cường hỗ trợ kết nối đầu ra, nhằm giảm thiểu thiệt hại cho người dân trong bối cảnh "được mùa mất giá".

Điệp khúc "được mùa mất giá" khiến nhiều hộ trồng dưa ở Gia Lai điêu đứng

Chị Nguyễn Thị Bích Phương chọn lựa những quả dưa đạt chất lượng tốt nhất để giao cho thương lái

Ông Dương Minh Đức, Giám đốc Sở Công thương Gia Lai cho biết, ngành đã chủ động triển khai nhiều giải pháp hỗ trợ tiêu thụ. Các văn bản đã được gửi đến Sở Công thương các địa phương, doanh nghiệp chế biến, hệ thống phân phối, siêu thị, chợ đầu mối và chuỗi cửa hàng thực phẩm… nhằm đẩy mạnh quảng bá, kết nối tiêu thụ dưa hấu Gia Lai. Hiện toàn tỉnh có khoảng 2.733 ha dưa hấu, trong đó mới thu hoạch hơn 10%, tương đương sản lượng trên 12.000 tấn. Khoảng 2.400 ha còn lại sẽ đồng loạt vào vụ thu hoạch trong tháng 3 và 4, dự báo nguồn cung tăng mạnh trong thời gian ngắn.

Với năng suất ước đạt từ 38-50 tấn/ha, nếu không sớm có giải pháp tiêu thụ hiệu quả, nguy cơ dư cung sẽ tiếp tục gây áp lực lên giá, đẩy người trồng dưa vào vòng xoáy thua lỗ. "Việc chủ động kết nối với hệ thống phân phối hiện đại, doanh nghiệp chế biến và các địa phương là giải pháp cấp bách để mở rộng thị trường, tránh ùn ứ nông sản khi vào cao điểm thu hoạch", ông Đức nhấn mạnh.

Trong bối cảnh nguồn cung tăng nhanh và thị trường tiêu thụ chưa kịp hấp thụ, bài toán đầu ra cho dưa hấu Gia Lai đang trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Nếu không có những giải pháp đồng bộ và kịp thời từ cơ quan quản lý, doanh nghiệp đến hệ thống phân phối, nguy cơ "được mùa mất giá" sẽ tiếp tục lặp lại, đẩy người nông dân vào vòng xoáy thua lỗ. Về lâu dài, việc xây dựng chuỗi liên kết bền vững, chủ động thị trường và nâng cao giá trị nông sản vẫn là hướng đi căn cơ để người trồng dưa yên tâm gắn bó với ruộng đồng. ■

Vô cảm...

(Tiếp theo trang 1)

Xin phải nhấn mạnh rằng, đây không phải hai khối đá vô tri vô giác mà hai hiện vật thuộc quần thể di tích lịch sử, văn hóa và nghệ thuật kiến trúc điêu khắc đá xã Thọ Phú, được bảo vệ bằng hành lang pháp lý di sản văn hóa thông qua quyết định xếp hạng di tích cấp tỉnh từ năm 1993. Cơ quan chuyên môn tỉnh Thanh Hóa cũng đã đánh giá: "Hai tấm bia không chỉ có giá trị về nội dung lịch sử, văn hóa, có tầm ảnh hưởng vùng rất lớn đối với hai huyện Thọ Xuân và Nông Cống, mà còn là tác phẩm nghệ thuật chạm khắc đá, thư pháp tiêu biểu của giai đoạn Lê Trung Hưng". Vậy mà nó lại bị đối xử không thể nào chấp nhận được.

Câu chuyện này đã được Văn Hóa *"kêu cứu" cách đây gần ba năm. UBND tỉnh Thanh Hóa có văn bản giao kiểm tra, xử lý. Sở VHTTDL cũng có văn bản giao kiểm tra, xác minh và đề xuất phương án xử lý. Cơ quan chức năng thuộc Sở VHTTDL tức tốc kiểm tra, có báo cáo kèm theo đề xuất giải quyết. Điều này có nghĩa là, các bên liên quan vào cuộc rất tích cực, chỉ rõ thực trạng, đồng thời nêu ra những hướng bảo vệ, phát huy giá trị hiện vật. Tuy nhiên, ba năm sau, mọi việc vẫn bất động, như chưa hề có sự chỉ đạo của tỉnh. Hỏi chính quyền sở tại thì lại nghe câu trả lời không thể vô cảm hơn được nữa: Sẽ kiểm tra.*

Bia đá mà biết nói năng thì chắc chắn sẽ không tồn tại cảnh trạng vô cảm này. Chúng tôi, một lần nữa, chờ đợi câu trả lời xác đáng của chính quyền địa phương, cơ quan chức năng về vấn đề này. ■

Theo số liệu của Chương trình chống lao quốc gia, năm 2024 số bệnh nhân lao mới được phát hiện trên 113 nghìn ca, chiếm 62% số bệnh nhân lao ước tính có trong cộng đồng (tỷ lệ điều trị thành công khoảng 90%). Năm 2025, số bệnh nhân lao mới được phát hiện là trên 119 nghìn ca, chiếm 63% bệnh nhân ước tính có trong cộng đồng. Dù vậy, số bệnh nhân lao phát hiện mới này chưa đạt tỷ lệ khuyến nghị của Tổ chức Y tế thế giới (WHO) nhằm giảm tình trạng dịch tễ bệnh lao hằng năm. Cụ thể, phải phát hiện trên 70% số bệnh nhân có trong cộng đồng, điều trị khỏi trên 85% số bệnh nhân lao phát hiện thì dịch tễ lao mới giảm được từ 5%-10% mỗi năm.

Còn khoảng trống trong phát hiện sớm

PGS.TS Đinh Văn Lượng, Giám đốc Bệnh viện Phổi Trung ương cho biết, dịch tễ bệnh lao tại Việt Nam hiện nay vẫn còn rất nặng nề. Việt Nam xếp thứ 12/30 quốc gia có gánh nặng bệnh lao cao nhất thế giới và đứng thứ 10/30 quốc gia có gánh nặng bệnh lao kháng thuốc cao nhất thế giới; hằng năm có gần 200.000 người mắc lao mới và khoảng 12.000 người bệnh chết do lao (cao hơn số người tử vong do tai nạn giao thông); khoảng 38% người mắc bệnh lao trong cộng đồng chưa được phát hiện và điều trị, hoặc chưa được ghi nhận, báo cáo. Đặc biệt, khu vực phía Nam có gánh nặng bệnh lao cao nhất trong cả nước, chiếm khoảng 60% tổng số ca lao trên toàn quốc, đòi hỏi việc tăng cường khám sàng lọc bệnh lao trong nội dung khám sức khỏe định kỳ cho mỗi người dân.

Nhằm thúc đẩy các hoạt động, ngày 13.2.2026, Bộ Y tế có văn bản số 1050/BYT-KCB về việc tăng cường công tác phòng, chống lao. Mới đây, Thứ trưởng Bộ Y tế Trần Văn Thuấn chủ trì cuộc họp về kế hoạch thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, đồng thời xem xét đề xuất của Bệnh viện Phổi Trung ương về việc phát triển hệ thống bệnh viện Phổi, bệnh viện Lao và bệnh Phổi tại các địa phương trở thành bệnh viện cấp chuyên sâu. Thứ trưởng Trần Văn Thuấn đánh giá cao những nỗ lực của Bệnh viện Phổi Trung ương và Chương trình chống lao quốc gia trong việc nghiên cứu, xây dựng các đề xuất và tích cực triển khai các hoạt động phòng, chống lao trong thời gian qua. Đồng thời khẳng định, mặc dù Việt Nam đã đạt được nhiều kết quả trong công tác phòng, chống bệnh lao, song căn bệnh này vẫn còn là thách thức đối với hệ thống y tế và cần tiếp tục có các giải pháp đồng bộ, lâu dài.

Đại diện Bệnh viện Phổi Trung ương cho rằng, có một khoảng trống trong khám sàng lọc bệnh lao do chưa được đưa vào trong

Khoảng 38% người mắc bệnh lao chưa được phát hiện

● QUỲNH HOA; ảnh: LÊ HƯƠNG

Hiện dịch tễ bệnh lao tại Việt Nam vẫn còn rất nặng nề, là một trong những quốc gia có gánh nặng bệnh lao cao nhất thế giới. Khoảng 38% người mắc bệnh lao chưa được phát hiện…, đòi hỏi có những quyết sách mạnh mẽ để đạt mục tiêu chấm dứt bệnh lao vào năm 2030.

danh mục khám sức khỏe ban đầu, khám sức khỏe định kỳ. Thực tế tại Việt Nam chỉ có khoảng 23% người dân được khám chữa bệnh (theo điều tra dân số 2024), tổng số người có việc làm là khoảng 52 triệu người tuy được khám sức khỏe định kỳ hằng năm nhưng vẫn bị bỏ sót khám sàng lọc lao. Như vậy ước tính khoảng 40%-50% dân số không được khám sàng lọc bệnh lao. Từ thực tế này, Bệnh viện Phổi Trung ương đề xuất, Bộ Y tế chỉ đạo lồng ghép khám sàng lọc lao trong nội dung khám sàng lọc miễn phí ít nhất mỗi năm một lần.

Cùng với đó, một số nội dung khác cũng được đề xuất với Bộ Y tế là đưa khám sàng lọc bệnh lao vào hoạt động khám sức khỏe định kỳ hằng năm cho cán bộ, viên chức, người lao động bằng cách bổ sung ô khám sàng lọc bệnh lao trong giấy khám sức khỏe và sổ khám sức khỏe định kỳ hằng năm; cập nhật quy định trong Thông tư 32/2023/TT-BYT về cấp giấy phép hành nghề, chứng chỉ hành nghề cho các bác sĩ khám bệnh, cần có nội dung về kiểm soát bệnh lao để đảm bảo tất cả các bác sĩ khám bệnh có kiến thức đầy đủ về khám sàng lọc lao; tăng cường hệ thống phòng, chống lao tại các địa phương, 34 tỉnh, thành phố đều có bệnh viện phổi/bệnh viện lao và bệnh phổi… Theo đó, các bệnh viện này sẽ được đầu tư nâng cấp về cơ sở hạ tầng, trang thiết bị và năng lực chuyên môn nhằm đảm nhận vai trò điều trị chuyên sâu, hỗ trợ chuyên môn cho các tuyến dưới trong công tác phòng, chống lao.

Bác sĩ Bệnh viện Phổi Trung ương và các địa phương khám sàng lọc phát hiện bệnh lao tại cộng đồng

"Hiện nay, các cơ sở khám bệnh đều đã được trang bị hệ thống X-quang thường và kỹ thuật số. Chương trình chống lao quốc gia đã có 45 xe chụp X-quang kỹ thuật số lưu động, 250 máy X-quang trong đó có 84 máy X-quang di động kỹ thuật số tới tỉnh, thành phố trên toàn quốc, đảm bảo tính khả thi của hoạt động. Đối với xét nghiệm vi khuẩn lao GeneXpert, khi phát hiện sẽ được thu nhận và quản lý điều trị trong hệ thống Chương trình chống lao quốc gia", Giám đốc Bệnh viện Phổi Trung ương nêu căn cứ.

Xe chụp X.Quang di động để phát hiện bất thường trong phổi

Vì mục tiêu chấm dứt bệnh lao vào năm 2030

Liên quan đến việc đưa nội dung sàng lọc bệnh lao vào khám sức khỏe định kỳ, Thứ trưởng Trần Văn Thuấn cho rằng, đây là hướng tiếp cận có ý nghĩa trong phát hiện sớm bệnh lao, tuy nhiên cần nghiên cứu kỹ lưỡng về cơ chế triển khai, nguồn lực và phương thức thực hiện. Các hoạt động sàng lọc cần được kết hợp với việc ứng dụng công nghệ, nâng cao năng lực của hệ thống y tế nhằm bảo đảm hiệu quả và tính khả thi trong thực tiễn.

Đồng thời giao Cục Quản lý Khám, chữa bệnh phối hợp với Bệnh viện Phổi Trung ương và các đơn vị liên quan tiến hành đánh giá tổng thể tình hình phòng, chống bệnh lao tại Việt Nam để đề xuất các giải pháp phù hợp nhằm nâng cao năng lực của hệ thống y tế trong phòng, chống bệnh lao. Bên cạnh đó, các đơn vị cũng được yêu cầu tăng cường phối hợp với hệ thống y tế cơ sở để bảo đảm các hoạt động phòng, chống lao được triển khai hiệu quả ngay từ tuyến cơ sở, qua đó góp phần nâng cao khả năng phát hiện sớm, quản lý và điều trị bệnh lao trong cộng đồng. Sắp đến Ngày Thế giới phòng, chống lao (24.3), các vấn đề liên quan đến công tác phòng, chống lao được đẩy mạnh nhằm thu hút sự quan tâm của cộng đồng về những ảnh hưởng nghiêm trọng của bệnh lao tới sức khỏe con người, kinh tế và xã hội. Kế thừa thông điệp kêu gọi hành động toàn cầu trong những năm gần đây, chủ đề Ngày Thế giới phòng, chống lao năm 2026 "Yes! We Can End TB! Led by Countries! Powered by People!" ("Đúng! Chúng ta có thể chấm dứt bệnh lao! Quốc gia dẫn dắt - người dân đồng hành!"), nhấn mạnh những yếu tố then chốt thúc đẩy tiến bộ trong cuộc chiến chống lao: Vai trò lãnh đạo của các quốc gia và sức mạnh của người dân. Thông điệp khẳng định rằng các quốc gia không chỉ tham gia mà chính là lực lượng dẫn dắt trong cuộc chiến chống bệnh lao. Đồng thời, chủ đề cũng tôn vinh những đóng góp của các cộng đồng, người bệnh và người sống sót sau lao, nhân viên y tế, các nhà vận động chính sách, nhà khoa học, các tổ chức xã hội và các đối tác - những lực lượng đang ngày đêm đóng góp cho công cuộc chấm dứt bệnh lao.

Trên cơ sở chủ đề toàn cầu, Việt Nam lựa chọn chủ đề Ngày Thế giới phòng, chống lao năm 2026 là: "Phát hiện lao gắn với khám sức khỏe định kỳ cho mỗi người dân". Chủ đề này thể hiện quyết tâm mạnh mẽ của Việt Nam trong việc tăng cường phát hiện sớm bệnh lao thông qua hệ thống khám sức khỏe định kỳ, qua đó góp phần giảm lây nhiễm trong cộng đồng và nâng cao hiệu quả điều trị. Chỉ còn chưa đầy 5 năm để thực hiện mục tiêu chấm dứt bệnh lao vào năm 2030, chủ đề năm nay là lời kêu gọi tăng cường trách nhiệm, cam kết và hành động lấy người dân làm trung tâm, nhằm thúc đẩy tiến trình hướng tới mục tiêu chấm dứt bệnh lao. ■

GÓP Ý LUẬT THỦ ĐÔ (SỬA ĐỔI):

Phân cấp đến đâu là đủ?

● NGUYỄN ANH

Trong quá trình hoàn thiện Dự thảo Luật Thủ đô (sửa đổi), một câu hỏi không mới nhưng ngày càng trở nên cấp thiết đã được đặt ra: Phân cấp, phân quyền đến đâu để vừa tạo động lực phát triển cho Hà Nội, vừa không làm xói mòn những nguyên tắc quản lý mang tính quốc gia?

Cần giữ vững một hệ chuẩn thống nhất

Không phải mọi quyền lực đều nên được phân cấp, nhất là khi ranh giới của nó chạm tới lợi ích quốc gia. Đây ngoài là một điều chỉnh kỹ thuật trong thiết kế luật, nó còn phản ánh một xung đột chính sách điển hình giữa hai yêu cầu tưởng như đồng thuận đó là trao quyền mạnh hơn cho địa phương và giữ vững tính thống nhất của hệ thống quản lý nhà nước.

Trong bối cảnh đó, góp ý của Bộ VHTTDL đối với Điều 15 của Dự thảo, đặc biệt là đề xuất không giao thẩm quyền cấp phép lữ hành quốc tế và công nhận hạng cơ sở lưu trú 4-5 sao cho Chủ tịch UBND TP Hà Nội đã chạm tới một vấn đề cốt lõi: Đâu là "ranh giới đỏ" của phân quyền trong những lĩnh vực gắn trực tiếp với lợi ích quốc gia?

Theo Dự thảo, việc giao cho Chủ tịch UBND thành phố quyết định cấp giấy phép kinh doanh dịch vụ lữ hành quốc tế và công nhận hạng cơ sở lưu trú du lịch được xem là một bước đi nhằm tăng quyền tự chủ cho Thủ đô. Tuy nhiên, Bộ VHTTDL cho rằng quy định này chưa phù hợp với cấu trúc quản lý hiện hành và tiềm ẩn nhiều hệ lụy.

Hiện nay, hệ thống quản lý du lịch được thiết kế theo hướng phân tầng rõ ràng: Địa phương quản lý lữ hành nội địa và cơ sở lưu trú 1-3 sao; Trung ương quản lý lữ hành quốc tế và cơ sở lưu trú 4-5 sao. Cách phân định này không phải ngẫu nhiên, mà là kết quả của quá trình điều chỉnh chính sách trong nhiều năm, nhằm giữ "điểm kiểm soát" ở những khâu nhạy cảm nhất của ngành Du lịch.

Bởi lẽ, lữ hành quốc tế không phải là hoạt động kinh doanh thuần túy trong phạm vi một địa phương. Như phân tích trong dự thảo góp ý: "Kinh doanh lữ hành quốc tế thực hiện trên phạm vi toàn quốc và liên quan đến hoạt động đưa khách ra nước ngoài, đón khách quốc tế vào Việt Nam…".

Đây là lĩnh vực đan xen nhiều tầng lợi ích, từ quan hệ đối tác quốc tế, an ninh - an toàn du khách, đến trách nhiệm bảo hộ công dân và hình ảnh quốc gia. Trong trường hợp xảy ra sự cố, tranh chấp hay rủi ro xuyên biên giới, vai trò điều phối ở tầm quốc gia là không thể thay thế. Tương tự, việc công nhận hạng cơ sở lưu trú 4-5 sao, ngoài việc là một thủ tục hành chính còn là cơ chế xác lập chuẩn mực cao nhất của ngành dịch vụ du lịch, gắn trực tiếp với năng lực cạnh tranh quốc gia.

Nếu việc công nhận này được phân cấp hoàn toàn cho địa phương, nguy cơ dễ thấy là: Tiêu chuẩn bị "mềm hóa"; thiếu tính đồng bộ giữa các địa phương; làm suy giảm uy tín chung của thương hiệu du lịch quốc gia. Ở đây, câu chuyện không còn là "thuận tiện cho doanh nghiệp", mà là giữ vững một hệ chuẩn thống nhất, điều kiện tiên quyết để Việt Nam cạnh tranh trong thị trường du lịch toàn cầu.

Tiền lệ pháp lý và bài toán lợi ích quốc gia

Một lập luận thường được đưa ra để ủng hộ phân cấp là giảm thủ tục, tạo thuận lợi cho doanh nghiệp. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, các thủ tục cấp phép lữ hành quốc tế và công nhận hạng 4-5 sao hiện nay đã được cải cách mạnh mẽ theo hướng: Đơn giản hóa, ứng dụng công nghệ và rút ngắn thời gian xử lý hồ sơ. Do đó, vấn đề không nằm ở "cấp nào làm nhanh hơn", mà nằm ở cấp nào đủ năng lực đảm bảo tính thống nhất và kiểm soát rủi ro hệ thống. Đặc biệt, trong lĩnh vực lữ hành quốc tế, rủi ro không dừng ở kinh tế mà còn liên quan đến hoạt động buôn bán người, gian lận xuyên biên giới và vi phạm an ninh khác.

Điểm đáng lưu ý nhất trong đề xuất phân cấp này không nằm ở riêng Hà Nội, mà ở tác động tiền lệ. Nếu Thủ đô được trao quyền cấp phép lữ hành quốc tế và công nhận khách sạn 4-5 sao, câu hỏi đặt ra là: Các địa phương khác có yêu cầu tương tự hay không? Hệ thống quản lý sẽ vận hành như thế nào khi mỗi nơi một chuẩn? Khi đó, bài toán không còn là phân cấp cho một đô thị đặc thù, mà là nguy cơ "phân mảnh hóa" hệ thống quản lý du lịch quốc gia.

Ở góc độ rộng hơn, cần nhìn nhận vấn đề trong thế cân bằng lợi ích. Phân cấp có thể giúp địa phương gia tăng tính chủ động, rút ngắn quy trình và phản ứng nhanh hơn với nhu cầu thị trường. Nhưng ở chiều ngược lại, quản lý ở tầm quốc gia giữ vai trò thiết lập và bảo vệ những "đường biên" không thể nới lỏng. Những "đường biên" này bao gồm chuẩn chất lượng dịch vụ, khả năng kiểm soát rủi ro xuyên biên giới và việc duy trì một hình ảnh điểm đến thống nhất, đáng tin cậy trong mắt du khách quốc tế. Khi các chuẩn mực này bị phân tán, lợi ích trước mắt có thể được cải thiện, nhưng về dài hạn, cái giá phải trả là sự suy giảm uy tín và năng lực cạnh tranh của cả ngành Du lịch.

Trong nhiều trường hợp, hai lợi ích này có thể song hành. Nhưng với những lĩnh vực "điểm nhạy" như lữ hành quốc tế hay phân khúc lưu trú cao cấp, lợi ích quốc gia cần được đặt ở vị trí ưu tiên cao hơn. Bởi một khi chuẩn quốc gia bị phá vỡ, cái mất không chỉ là một quy trình quản lý, mà là niềm tin của thị trường quốc tế đối với điểm đến Việt Nam.

Dự thảo Luật Thủ đô (sửa đổi) được xây dựng với nhiều cơ chế đặc thù, đột phá nhằm tạo động lực phát triển cho Hà Nội. Đây là yêu cầu chính đáng và cần thiết trong bối cảnh cạnh tranh giữa các đô thị lớn ngày càng gay gắt. Tuy nhiên, như chỉ đạo của Phó Thủ tướng Hồ Quốc Dũng khi bàn về Dự thảo Luật này, việc phân cấp, phân quyền phải đủ mạnh để tạo đột phá nhưng đồng thời "không làm ảnh hưởng đến nguyên tắc chung của hệ thống pháp luật và lợi ích quốc gia". Điều đó đồng nghĩa với việc không phải lĩnh vực nào cũng có thể phân cấp đến tận cùng; không phải cơ chế đặc thù nào cũng có thể tách rời khỏi khung quản lý quốc gia

Luật Thủ đô (sửa đổi) là cơ hội để thiết kế những cơ chế vượt trội cho Hà Nội. Nhưng cũng chính vì vậy, mọi điều chỉnh đều cần được cân nhắc trong tương quan với toàn bộ hệ thống pháp luật và lợi ích dài hạn của quốc gia. Phân quyền là xu thế, nhưng không phải là mục tiêu tự thân. Trong những lĩnh vực gắn trực tiếp với hình ảnh quốc gia, an ninh và uy tín quốc tế như du lịch, ranh giới của phân quyền cần được xác lập rõ ràng, minh bạch và nhất quán. ■

Kinh doanh lữ hành quốc tế liên quan đến hoạt động cả trong nước và nước ngoài

Tuần văn hóa, thể thao, du lịch Quảng Ninh 2026

Diễn ra từ ngày 25.4 đến 3.5, Tuần văn hóa, thể thao, du lịch Quảng Ninh chào hè 2026 có chủ đề "Carnaval Hạ Long 2026 - Kỳ quan bừng sáng kỷ nguyên mới".

Đây là một sự kiện quy mô lớn, được kỳ vọng tạo nên những ngày hội rực rỡ sắc màu bên bờ vịnh Hạ Long với một "chuỗi trải nghiệm liên hoàn" gồm 14 hoạt động trải dài từ di sản thiên nhiên vịnh Hạ Long đến không gian tâm linh Yên Tử, từ những quảng trường trung tâm đến các tuyến phố ven biển. Điểm nhấn nổi bật của Carnaval Hạ Long 2026 là chương trình nghệ thuật khai mạc, với đại cảnh diễu hành quy mô lớn chưa từng có, kết hợp giữa nghệ thuật truyền thống và công nghệ trình diễn hiện đại.

Tuần văn hóa, thể thao, du lịch Quảng Ninh chào hè 2026 đặt mục tiêu thu hút khoảng 1,3 triệu lượt khách và xác định là một "cú hích" quan trọng để kích cầu du lịch, thúc đẩy thương mại, dịch vụ và kinh tế đêm.

KHÁNH MẠNH

Cần ổn định giá vé tàu tuyến Sa Kỳ - Lý Sơn

Ngày 18.3, các doanh nghiệp vận tải tuyến Sa Kỳ - Lý Sơn (Quảng Ngãi) đồng loạt điều chỉnh giảm giá vé hành khách xuống còn 227.000 đồng/vé/khách, sau thời gian tăng giá do chi phí nhiên liệu biến động. Cùng với điều chỉnh giá chung, các chính sách ưu đãi tiếp tục được duy trì cho người dân địa phương, người cao tuổi, người khuyết tật và một số đối tượng đặc thù khác.

Trước đó, mức giá vé cảng Sa Kỳ đi Lý Sơn tăng từ 207.000 đồng/vé/khách lên mức 237.000 đồng/vé/khách đối với hành trình dài hơn 25 km, thời gian di chuyển khoảng 45 phút, đã gây nhiều ý kiến trong người dân và du khách.

Liên quan vấn đề này, UBND đặc khu Lý Sơn đã có văn bản kiến nghị các cơ quan chức năng tỉnh Quảng Ngãi về việc kiểm soát giá vé và đảm bảo quyền lợi cho người dân.

NHƯ ĐỒNG

THƯỜNG TRỰC BAN BÍ THƯ:

Triển khai Nghị quyết số 80 về phát triển văn hóa Việt Nam với hành động quyết liệt nhất

● **TÙNG QUANG; ảnh: TTXVN**

Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư, Trưởng ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam Trần Cẩm Tú đề nghị cần bám sát 5 quan điểm chỉ đạo đã đề ra trong Nghị quyết số 80-NQ/TW để triển khai thực hiện với quyết tâm cao nhất, hành động quyết liệt nhất, hiệu quả cao nhất.

Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú chủ trì Phiên họp thứ nhất Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam

Sáng 19.3, tại Trụ sở Trung ương Đảng, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư, Trưởng ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam Trần Cẩm Tú chủ trì phiên họp thứ nhất của Ban Chỉ đạo. Cùng dự có các Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương Lê Minh Hưng; Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Trịnh Văn Quyết; Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Trung ương Trần Sỹ Thanh; Trưởng ban Chính sách, chiến lược Trung ương Nguyễn Thanh Nghị; Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Bùi Thị Minh Hoài và các đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo.

Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trình bày báo cáo tại phiên họp

Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh tham dự phiên họp.

Tại phiên họp, các đại biểu cho ý kiến về: Báo cáo tiến độ, kết quả triển khai Nghị quyết số 80-NQ/TW; Dự thảo Quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo; Dự kiến phân công nhiệm vụ của thành viên Ban Chỉ đạo; Chương trình công tác năm 2026 của Ban Chỉ đạo.

Định hướng các nội dung trọng tâm thời gian tới, về quan điểm chỉ đạo, Thường trực Ban Bí thư đề nghị cần bám sát 5 quan điểm chỉ đạo đã đề ra trong Nghị quyết số 80-NQ/TW để triển khai thực hiện với quyết tâm cao nhất, hành động quyết liệt nhất, hiệu quả cao nhất, hằng ngày, hằng tháng phải nhìn thấy được, đo đếm được, tập trung vào những nhiệm vụ trọng tâm, trọng điểm; kịp thời giải quyết các vấn đề cấp bách, tập trung tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc, điểm nghẽn về thể chế, chính sách, pháp luật.

Về nhiệm vụ năm 2026, Thường trực Ban Bí thư đề nghị Đảng ủy Quốc hội chủ trì, phối hợp với các cơ quan, tổ chức liên quan kịp thời hoàn thiện Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam thực hiện Nghị quyết số 80-NQ/TW, trình Quốc hội khóa XVI tại Kỳ họp thứ Nhất với các cơ chế, chính sách ưu đãi vượt trội. Đồng thời thể chế hóa đầy đủ, kịp thời các chủ trương, định hướng, hoàn thiện hệ thống pháp luật, kịp thời tháo gỡ các điểm nghẽn, nút thắt về thể chế, cơ chế, chính sách cho phát triển văn hóa.

Đảng ủy Chính phủ cần tập trung vào các nhiệm vụ trọng tâm, không để kéo dài việc xây dựng luật và thể chế; gắn chặt trách nhiệm của người đứng đầu với kết quả đo lường hằng tháng, hằng quý. Ban Chỉ đạo phải thực sự hành động quyết liệt để tạo ra sự thay đổi thực chất, đưa đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới dựa trên nền tảng văn hóa dân tộc. Cùng với đó, đôn đốc các cơ quan triển khai thực hiện những nhiệm vụ trọng tâm của năm 2026 theo Chương trình hành động bảo đảm đúng tiến độ gồm: Xây dựng Kế hoạch triển khai đồng bộ hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị gia đình, chuẩn mực con người Việt Nam; Chiến lược văn hóa đối ngoại đến năm 2035, tầm nhìn 2045; Đề án phát triển thương hiệu quốc gia về công nghiệp văn hóa; Đề án phát triển thương hiệu quốc gia về du lịch trên nền tảng văn hóa; Bộ chỉ số văn hóa quốc gia, Bộ chỉ số thống kê về đóng góp của các ngành công nghiệp văn hóa đối với phát triển kinh tế. Đồng thời, tập trung đầu tư, hoàn thiện hạ tầng văn hóa, ưu tiên các thiết chế văn hóa quy mô quốc gia ngang tầm khu vực và quốc tế, gắn kết với hạ tầng thiết chế văn hóa cấp vùng và các địa phương. Xây dựng, vận hành và khai thác hiệu quả hạ tầng dữ liệu văn hóa quốc gia, nền tảng số dùng chung để bảo đảm kết nối đồng bộ với các cơ sở dữ liệu quốc gia. Phát triển hạ tầng số, tăng cường ứng dụng trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, công nghệ thực tế ảo trong sản xuất, phân phối, tiêu dùng văn hóa và quản lý văn hóa.

Bộ VHTTDL rà soát, bổ sung Chiến lược phát triển văn hóa Việt Nam đến năm 2035, trong đó tích hợp các nội dung phát triển về nhân lực văn hóa, nghệ thuật và sáng tạo; định hướng chỉ đạo hoàn thiện Chiến lược.

Dẫn lại ý kiến chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Hội nghị quán triệt triển khai Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam (ngày 25.2): "Tránh làm dàn trải, tránh hình thức, tránh làm cho có, làm cho xong", Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú khẳng định, Ban Chỉ đạo không chỉ đóng vai trò định hướng mà còn phải hành động quyết liệt để tạo ra những thay đổi thực chất. ■

"Đề nghị Đảng ủy Quốc hội chủ trì, phối hợp với các cơ quan, tổ chức liên quan kịp thời hoàn thiện Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam thực hiện Nghị quyết số 80-NQ/TW, trình Quốc hội khóa XVI tại Kỳ họp thứ Nhất với các cơ chế, chính sách ưu đãi vượt trội. Đồng thời thể chế hóa đầy đủ, kịp thời các chủ trương, định hướng, hoàn thiện hệ thống pháp luật, kịp thời tháo gỡ các điểm nghẽn, nút thắt về thể chế, cơ chế, chính sách cho phát triển văn hóa."

(Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư, Trưởng ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam TRẦN CẨM TÚ)

HAI TẤM BIA CỔ Ở THANH HÓA BỊ "TRÓI BUỘC":

Phải kêu cứu đến bao giờ ?

● **Bài, ảnh: TRẦN HOÀNG**

Tỉnh chỉ đạo, Sở, ngành Thanh Hóa vào cuộc, nhưng đến nay hai tấm bia cổ chứa đựng một trữ lượng lớn giá trị lịch sử, văn hóa và nghệ thuật vẫn đang phải chịu cảnh "trùm mền" đầy xót xa. Chưa từng thấy cách đối xử với di sản văn hóa tiền nhân như thế.

Sau ba năm được *Văn Hóa* phản ánh, hai tấm bia đá hơn 300 năm tuổi, di tích cấp tỉnh quý giá vẫn bị "trưng dụng" làm hàng rào và nằm giữa khu chăn nuôi. Hỏi thẳng, vì sao di sản quý giá bị lãng quên, và trách nhiệm thuộc về ai?

Tỉnh chỉ đạo, bia đá vẫn "đứng yên"

Cách đây tròn ba năm, loạt bài phản ánh của *Văn Hóa* về tình trạng xuống cấp, bị "bỏ quên" hai tấm bia đá cổ thuộc di tích Lê Thì Hải, xã Thọ Phú, huyện Triệu Sơn (nay là xã Thọ Phú, Thanh Hóa) đã gây bức xúc trong dư luận. Ngay sau đó, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa Đầu Thanh Tùng đã có văn bản chỉ đạo các cơ quan chức năng kiểm tra, xử lý: "Chủ động giải quyết..., quản lý, bảo vệ di tích theo thẩm quyền, quy định của pháp luật về di sản văn hóa...; tham mưu chỉ đạo giải quyết vấn đề thuộc thẩm quyền của UBND tỉnh trước ngày 31.8.2023".

Tiếp theo đó, Sở VHTTDL cũng ban hành văn bản số 4008, giao Trung tâm Nghiên cứu lịch sử và Bảo tồn Di sản Văn hóa (nay là Trung tâm Bảo tồn di sản, Bảo tàng và Thư viện tỉnh Thanh Hóa) phối hợp với địa phương xác minh nội dung phản ánh. Đến ngày 18.8.2023, Trung tâm này có văn bản số 382 khẳng định: Nội dung *Văn Hóa* phản ánh là đúng sự thật. Hai tấm bia cổ có giá trị lịch sử, văn hóa đặc biệt nhưng đang bị bỏ mặc trong khu đất của người dân, không được quản lý, bảo vệ theo quy định. Không chỉ dừng lại ở việc xác nhận, cơ quan chuyên môn còn kiến nghị hàng loạt giải pháp như quy hoạch khu bảo tồn, lập dự án tu bổ, tôn tạo khuôn viên, di dời hộ dân liên quan, thành lập ban quản lý di tích để trông coi, bảo vệ và phát huy giá trị. Tuy nhiên, đáng buồn là, đến thời điểm này, những đề xuất ấy dường như vẫn nằm trên giấy.

Ghi nhận thực tế tại di tích cho thấy, hai tấm bia cổ vẫn ở nguyên vị trí cũ, trong khuôn viên đất ở của người dân. Không có biển chỉ dẫn, không có hàng rào bảo vệ, không có một biện pháp nào để ứng cứu và cũng không có bất kỳ dấu hiệu nào của một di tích đã được xếp hạng cấp tỉnh. Đáng nói hơn, một tấm bia vẫn bị người dân hồn nhiên "trưng dụng" làm tường rào giáp đường liên xóm, trong khi tấm bia còn lại nằm lọt thỏm giữa khu vực chăn nuôi gia súc. Môi trường ẩm thấp, mất vệ sinh đang từng ngày bào mòn giá trị của di sản quý.

Tấm bia cổ bị "nhốt" trong khu vực chăn nuôi gia cầm

Sự tương phản giữa chỉ đạo quyết liệt trên giấy tờ và thực trạng "án binh bất động" ngoài thực địa khiến không ít người dân địa phương và giới nghiên cứu lịch sử, văn hóa bức xúc, xót xa.

Khoảng trống trách nhiệm

Theo tìm hiểu, hai tấm bia cổ này thuộc quần thể di tích lịch sử, văn hóa và nghệ thuật kiến trúc điêu khắc đá Lê Thì Hải, được xếp hạng di tích cấp tỉnh từ năm 1993 theo quyết định số 161-VHQĐ. Cả hai tấm bia đều được dựng vào năm Vĩnh Thịnh thứ 6 (1710), thời Lê Trung Hưng, đã được ghi chép, phiên dịch trong "Tuyển tập Văn bia Thanh Hóa" (tập 3, NXB Thanh Hóa, 2016). Đây không chỉ là tư liệu lịch sử quý giá mà còn là những tác phẩm nghệ thuật tiêu biểu, thể hiện trình độ chạm khắc và thư pháp đỉnh cao của một giai đoạn lịch sử.

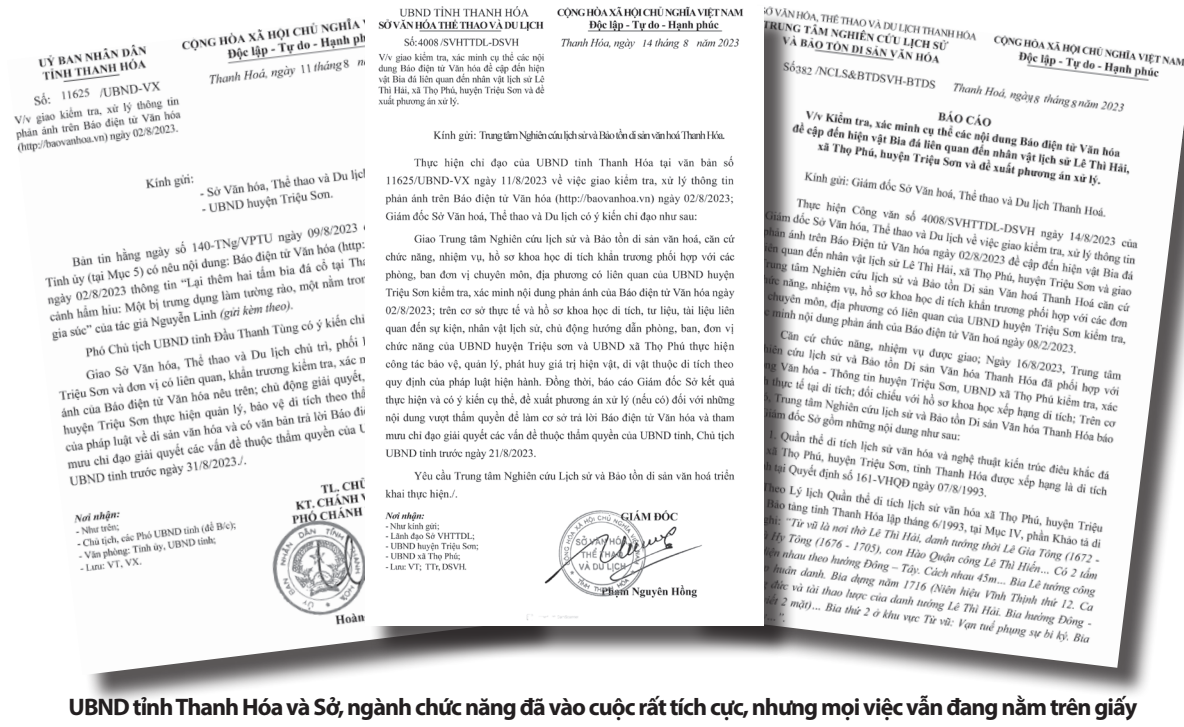

Xót xa khi tấm bia cổ bị trưng dụng thành hàng rào

> *Nội dung* Văn Hóa *phản ánh là đúng sự thật. Hai tấm bia cổ có giá trị lịch sử, văn hóa đặc biệt nhưng đang bị bỏ mặc trong khu đất của người dân, không được quản lý, bảo vệ theo quy định.*
>
> *Không chỉ dừng lại ở việc xác nhận, cơ quan chuyên môn còn kiến nghị hàng loạt giải pháp như quy hoạch khu bảo tồn, lập dự án tu bổ, tôn tạo khuôn viên, di dời hộ dân liên quan, thành lập ban quản lý di tích để trông coi, bảo vệ và phát huy giá trị. Tuy nhiên, đáng buồn là, đến thời điểm này, những đề xuất ấy dường như vẫn nằm trên giấy.*

Tấm bia thứ nhất, hiện đang bị dùng làm hàng rào có tên "Vạn thế phụng tự bia ký", do Thám hoa Vũ Thạch soạn, trạng nguyên Nguyễn Đăng Đạo và Bảng nhãn Phạm Xuân Trạch nhuận sắc. Nội dung bia ghi chép việc phụng thờ tổ tiên, quy định nghi lễ, phân công trách nhiệm cho 33 xã, thôn trong vùng. Các mặt còn lại của bia tiếp tục ghi rõ việc ban ruộng, cấp tiền, phân công canh tác và tổ chức các ngày lễ giỗ, Tết, thể hiện một hệ thống quản lý xã hội và tín ngưỡng chặt chẽ, có tầm ảnh hưởng rộng lớn. Tấm bia thứ hai, hiện nằm trong khu chăn nuôi có tên "Lê Tướng công sự nghiệp huân sanh bi ký", ghi lại công lao, sự nghiệp của Lê Thì Hải (tự Phúc Toàn), do Thám hoa Vũ Thạch soạn, trạng nguyên Nguyễn Đăng Đạo nhuận sắc.

Nhìn vào nội dung và hình thức, có thể thấy đây là những văn bia có giá trị lớn về lịch sử, văn hóa, nghệ thuật và cả tư liệu nghiên cứu về xã hội, kinh tế, tín ngưỡng thời Lê Trung Hưng. Thế nhưng, thay vì được bảo tồn, tôn vinh, hai tấm bia cổ lại đang bị "đối xử" như những vật dụng bình thường. Việc sử

UBND tỉnh Thanh Hóa và Sở, ngành chức năng đã vào cuộc rất tích cực, nhưng mọi việc vẫn đang nằm trên giấy

dụng bia làm hàng rào hay để giữa khu chăn nuôi không chỉ gây tổn hại vật lý mà còn thể hiện sự thiếu tôn trọng, quan tâm đối với di sản. Một số nhà nghiên cứu cho rằng, nếu không có biện pháp bảo vệ kịp thời, những hoa văn chạm khắc, dòng chữ Hán cổ trên bia sẽ dần bị bào mòn, thậm chí mất đi vĩnh viễn, kéo theo sự mất mát không thể phục hồi về mặt lịch sử. Thực trạng kéo dài suốt nhiều năm đặt ra câu hỏi lớn về trách nhiệm quản lý di tích trên địa bàn.

Theo quy định, di tích đã được xếp hạng cấp tỉnh phải có cơ quan, đơn vị chịu trách nhiệm quản lý, bảo vệ. Chính quyền địa phương, cơ quan chuyên môn về văn hóa và các đơn vị liên quan đều có vai trò trong việc bảo tồn và phát huy giá trị di sản. Thế nhưng, trong trường hợp này, dường như đã tồn tại một "khoảng trống trách nhiệm". Khi di tích nằm trên đất ở của người dân, việc quản lý càng trở nên phức tạp, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ và giải pháp cụ thể như di dời, đền bù, quy hoạch lại không gian. Trung tâm Bảo tồn di sản, Bảo tàng và Thư viện tỉnh Thanh Hóa đã từng kiến nghị di dời hộ gia đình liên quan, lập dự án tu bổ, thành lập ban quản lý di tích…, nhưng các bước tiếp theo chưa được triển khai.

Trao đổi với phóng viên *Văn Hóa*, lãnh đạo UBND xã Thọ Phú cho biết, sẽ kiểm tra lại nội dung và yêu cầu các bộ phận chuyên môn báo cáo để có hướng xử lý. Sự trả lời này phần nào cho thấy sự chậm trễ trong việc nắm bắt và giải quyết vấn đề đã tồn tại nhiều năm. Trong khi đó, mỗi ngày trôi qua là một ngày di sản tiếp tục bị xâm hại. Hai tấm bia cổ hơn 300 năm tuổi không chỉ là tài sản của riêng một địa phương mà còn là di sản chung của cộng đồng. Giá trị của chúng không nằm ở vật chất, mà ở những thông tin lịch sử, văn hóa, nghệ thuật mà chúng lưu giữ.

Thực tế cho thấy, việc bảo tồn di tích không chỉ cần quyết tâm mà còn cần hành động cụ thể, đồng bộ và kịp thời. Nếu các kiến nghị đã được đưa ra từ năm 2023 được triển khai nghiêm túc, có lẽ tình trạng hiện nay đã không còn. Câu chuyện hai tấm bia cổ ở Thọ Phú không phải là cá biệt. Nó phản ánh một thực trạng đáng lo ngại trong công tác quản lý di sản: Phát hiện thì nhanh, chỉ đạo quyết liệt, nhưng thực thi lại chậm chạp, thiếu hiệu quả. Câu hỏi hiện nay là, hai tấm bia cổ còn phải kêu cứu bao lâu nữa mới được chính quyền, cơ quan chức năng quan tâm, thúc đẩy các biện pháp, nhằm bảo vệ, phát huy giá trị riêng có của di tích? ■

Bổ sung hạ tầng cho công nghiệp văn hóa

● **THÙY TRANG**

Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình dân dụng và công nghiệp phối hợp cùng Sở VHTT TP.HCM vừa tổ chức lễ bàn giao rạp Xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ. Sau gần ba năm triển khai, công trình đã hoàn thành, sẵn sàng đưa vào khai thác.

Đây là thiết chế văn hóa quy mô lớn được nhiều văn nghệ sĩ và người dân mong đợi, góp phần bổ sung không gian biểu diễn, sáng tạo cho TP.HCM.

Các đại biểu và nghệ sĩ, diễn viên chụp ảnh lưu niệm tại công trình rạp Xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ
Ảnh: DŨNG PHƯƠNG

Động lực mới cho công nghiệp văn hóa

Chia sẻ với *Văn Hóa*, Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Trần Thế Thuận cho biết, Sở đã phối hợp chặt chẽ với Ban Quản lý dự án trong nhiều năm để công trình sớm được hoàn thiện với chất lượng tốt nhất. Song song với quá trình hoàn thiện kỹ thuật, Sở cũng đã giao Trung tâm Nghệ thuật thành phố xây dựng kế hoạch tổ chức các chương trình biểu diễn, chuẩn bị cho dịp kỷ niệm 50 năm Sài Gòn - Gia Định chính thức vinh dự mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh vào tháng 7.2026.

Đánh giá về ý nghĩa của công trình, ông Thuận cho rằng việc đưa rạp Xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ vào sử dụng diễn ra trong thời điểm có nhiều chuyển động tích cực của lĩnh vực văn hóa, nhất là khi TP.HCM đang triển khai các chủ trương lớn về phát triển công nghiệp văn hóa. Công trình mang ý nghĩa như một "món quà" trong bối cảnh Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết 80 về phát triển văn hóa Việt Nam, trong đó nhấn mạnh vai trò của công nghiệp văn hóa như một động lực quan trọng cho phát triển đất nước. TP.HCM được kỳ vọng là một trong những địa phương đi đầu trong hiện thực hóa các định hướng này.

"Chúng tôi tin tưởng rằng, rạp Xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ sẽ là một trong những điểm nhấn, góp phần đưa hoạt động biểu diễn đi vào chiều sâu, hình thành các chương trình, tác phẩm có chất lượng. Công trình không chỉ phục vụ nhu cầu thưởng thức nghệ thuật của người dân, đáp ứng nhiệm vụ chính trị, mà còn từng bước tạo nguồn thu, đóng góp cho sự phát triển của ngành văn hóa", Giám đốc Sở VHTT nhấn mạnh.

Cũng theo ông Thuận, chuỗi chương trình sắp tới không chỉ là các tiết mục xiếc đặc sắc mà còn biểu diễn song song nhiều loại hình nghệ thuật truyền thống và đương đại của thành phố. "Bên cạnh các đơn vị công lập, chúng tôi cũng mời gọi sự tham gia của các đơn vị ngoài công lập trong nước và quốc tế, tạo nên không gian biểu diễn đa dạng", ông Thuận nhấn mạnh và cho biết thêm, trong thời gian tới, Sở VHTT sẽ tổ chức các hoạt động tham quan, trải nghiệm nhằm giới thiệu đến người dân về chất lượng, tính năng hiện đại của công trình, đồng thời tạo cơ hội giao lưu với các văn nghệ sĩ tham gia biểu diễn…

Song song với công trình này, TP.HCM đang triển khai nhiều dự án văn hóa, thể thao như Khu liên hợp Thể dục thể thao quốc gia Rạch Chiếc với quy mô lên đến hơn 145.000 tỉ đồng do doanh nghiệp đầu tư. Thành phố cũng tập trung việc hoàn thiện hồ sơ và phê duyệt công trình sửa chữa, nâng cấp Nhà hát thành phố; công trình mở rộng khu bảo tàng về Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Bến nhà Rồng với diện tích gấp 10 lần so với hiện nay; công trình Nhà hát Giao hưởng Nhạc Vũ kịch mới… Các dự án này được kỳ vọng sẽ tạo thêm động lực cho đời sống văn hóa đô thị, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của người dân và du khách.

Hướng đến trung tâm biểu diễn nghệ thuật của khu vực

Báo cáo về dự án, ông Huỳnh Minh Hùng, Phó Giám đốc Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình dân dụng và công nghiệp nhấn mạnh, đây là công trình có ý nghĩa đặc biệt đối với thành phố, là dự án được nhiều thế hệ lãnh đạo quan tâm và cũng là thiết chế văn hóa mà người dân mong đợi trong nhiều năm qua. "Công trình không chỉ phục vụ biểu diễn nghệ thuật mà còn có thể tổ chức hội nghị, sự kiện, giao lưu văn hóa trong và ngoài nước", ông Hùng nhấn mạnh.

Dự án thuộc nhóm A, công trình cấp I, được xây dựng trên diện tích khoảng 10.000m², với tổng mức đầu tư 1.395 tỉ đồng từ nguồn ngân sách thành phố. Theo ông Hùng, quá trình triển khai dự án kéo dài với nhiều hạng mục kỹ thuật phức tạp, đặc biệt là hệ thống thiết bị biểu diễn chuyên dụng. Ngoài các điều kiện nghiệm thu xây dựng và phòng cháy chữa cháy, dự án còn có phần thiết bị biểu diễn hiện đại, đòi hỏi thời gian hướng dẫn vận hành riêng. Công tác này đã được các chuyên gia và đơn vị liên quan hoàn tất vào tháng 1.2026. Như vậy, đến thời điểm hiện tại, công trình đã sẵn sàng cho giai đoạn khai thác.

Thông tin về định hướng hoạt động, NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM cho biết, việc bàn giao công trình đánh dấu bước hoàn thiện một thiết chế văn hóa hiện đại và định hướng phát triển với tầm vóc quốc tế, trở thành công trình biểu tượng trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật của TP.HCM. Theo bà Thanh Thúy, Sở VHTT đã giao Trung tâm Nghệ thuật thành phố xây dựng kế hoạch tổ chức các chương trình biểu diễn với nội dung đa dạng, hình thức phong phú, kết hợp giữa biểu diễn nghệ thuật và tham quan công trình. Các hoạt động tại đây không chỉ do các đơn vị nghệ thuật công lập đảm nhiệm, mà còn có sự tham gia của văn nghệ sĩ thuộc các hội nghề nghiệp, lực lượng sáng tạo trong và ngoài TP.HCM, đồng thời mở rộng hợp tác quốc tế. "Chúng tôi kỳ vọng các chương trình biểu diễn tại rạp Xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ sẽ xứng đáng với tầm vóc công trình, đáp ứng sự mong đợi mà nhiều thế hệ lãnh đạo và văn nghệ sĩ đã gửi gắm", bà Thanh Thúy nói.

Đáng chú ý, trong giai đoạn đầu đưa vào khai thác, các chương trình biểu diễn dự kiến sẽ được miễn phí hoàn toàn để phục vụ người dân. Chính sách này hướng đến các đối tượng gia đình chính sách, thiếu nhi và những nhóm yếu thế, thể hiện định hướng phục vụ cộng đồng của công trình. Thời gian tổ chức sẽ được công bố cụ thể sau khi hoàn tất công tác tiếp nhận và vận hành. Liên quan đến mô hình quản lý, bà Thúy cho biết, Sở đang triển khai chỉ đạo của lãnh đạo TP.HCM về việc nghiên cứu mô hình "đầu tư công - quản trị tư", trong đó nhà nước đầu tư hạ tầng, doanh nghiệp tham gia quản lý, vận hành theo cơ chế phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả khai thác. Sở sẽ phối hợp với các đơn vị liên quan xây dựng đề án áp dụng mô hình này trong năm 2026.

Bên cạnh đó, công trình đã hoàn thành đúng tiến độ, bảo đảm chất lượng kỹ thuật và được nghiệm thu đầy đủ theo quy định. Sở VHTT cũng đã chuẩn bị nguồn nhân lực vận hành, xây dựng kịch bản biểu diễn, hướng tới phát triển các sản phẩm nghệ thuật chất lượng cao, từng bước hình thành trung tâm biểu diễn nghệ thuật hàng đầu khu vực phía Nam. Trong thời gian tới, để phát huy một công trình quy mô lớn và hiện đại, đóng góp hiệu quả cho ngân sách nhà nước, thiết thực phát triển ngành công nghiệp văn hóa của thành phố, Sở VHTT sẽ xã hội hóa nguồn lực đầu tư, đa dạng dịch vụ phụ trợ, tăng cường hợp tác quốc tế, đồng thời vẫn đảm bảo phục vụ nhiệm vụ chính trị, vừa đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa của người dân. ■

Khởi động chương trình truyền hình thực tế *The M.U.A* 2026

Chương trình truyền hình thực tế *The M.U.A - Nghệ sĩ trang điểm tài năng* sẽ trở lại vào năm 2026, tiếp tục là sân chơi chuyên nghiệp dành cho các nghệ sĩ trang điểm và hóa trang tại Việt Nam. Theo BTC, mục tiêu của *The M.U.A* là tôn vinh sự sáng tạo và tài năng của các nghệ sĩ trang điểm, đồng thời nâng cao vị thế nghề trang điểm trong nghệ thuật đương đại.

The M.U.A 2026 gồm 5 tập phát sóng và một đêm Gala chung cuộc. Ở vòng lập đội, thí sinh chọn chủ đề trang điểm cô dâu hoặc hoa hậu, sau đó trình bày ý tưởng trước 3 đội supporter để giành quyền đồng hành. Vòng này kết thúc với 24 thí sinh đi tiếp. Các vòng thi tiếp theo gồm Kỹ thuật ứng dụng, Hóa trang ứng dụng, Quảng cáo và Hóa trang cosplay. Chung kết sẽ là cuộc tranh tài của 9 thí sinh xuất sắc qua ba phần thi: Thời trang ứng dụng, Thử thách ngũ hành và ứng xử.

Mùa 2024 đã thu hút sự chú ý khi tìm ra quán quân Thanh Liêm, cùng các á quân Ngọc Hiền và Alex Đỉnh, giúp nhiều thí sinh có bước tiến trong nghề và tham gia các dự án nghệ thuật.

THÙY TRANG

Doanh thu ấn tượng trong tuần đầu ra mắt của bom tấn kinh dị

Sau tuần khởi chiếu chính thức đầu tiên, *Quỷ nhập tràng 2* đã bán ra khoảng 900.000 vé, đạt doanh thu 70 tỉ đồng. Theo số liệu từ Box Office Vietnam, bộ phim của đạo diễn Pom Nguyễn nhanh chóng được các cụm rạp tăng số suất chiếu lên cao nhất, trung bình hơn 3.000 suất/ngày. Trước khi ra mắt, phim đã có lượng vé đặt trước cao, đạt 6,4 tỉ đồng với hơn 90.000 vé bán ra. Sau đó, phim tiếp tục gặt hái thành tích ấn tượng: 200.000 vé bán ra trong ngày đầu chiếu sớm, doanh thu hơn 14 tỉ đồng và đạt 1 triệu USD (khoảng 25 tỉ đồng) trong ngày khởi chiếu chính thức. Tính đến 10h30 phút sáng 16.3, tổng doanh thu của phim đã gần 72 tỉ đồng.

Quỷ nhập tràng 2 là tiền truyện về nhân vật Minh Như, trở về xưởng nhuộm gia đình sau nhiều năm bị xua đuổi. Tại đây, cô phải đối mặt với những hiện tượng ma quái và sự thật khủng khiếp về cái chết của mẹ cùng giao ước máu năm xưa. Phim thu hút khán giả nhờ các cảnh hù dọa gay cấn và màn hóa thân xuất sắc của dàn diễn viên.

Sức hút của *Quỷ nhập tràng 2* đã đẩy Tài khỏi vị trí top 1 phòng vé. Tính đến hiện tại, ở tuần công chiếu thứ 2, bộ phim của đạo diễn Mai Tài Phến và nhà sản xuất Mỹ Tâm đã đạt doanh thu gần 92 tỉ đồng.

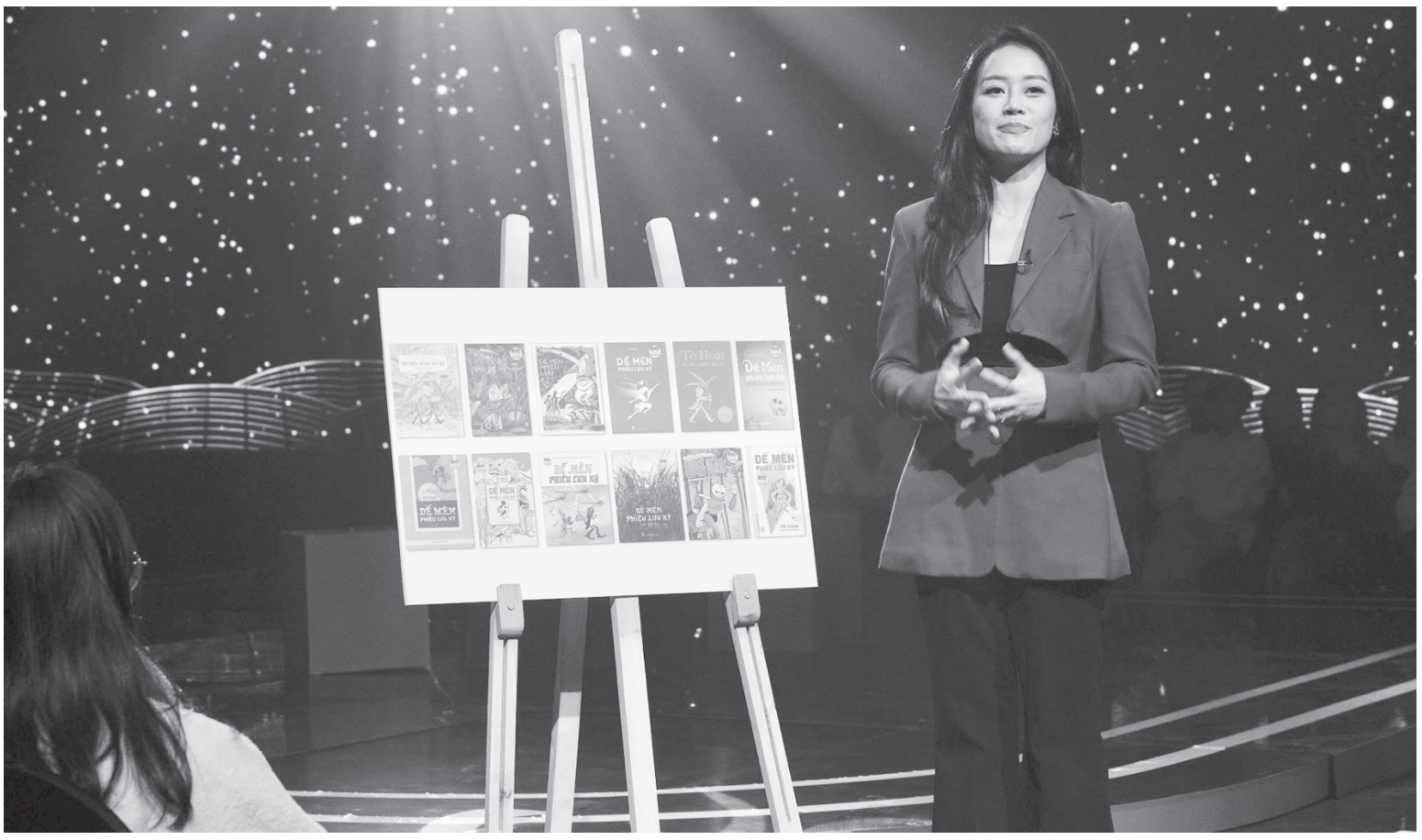
HỒNG HẠNH

LAN TỎA VĂN HÓA ĐỌC QUA SÓNG TRUYỀN HÌNH:

Cần cú hích từ sáng tạo nội dung

● **ĐÌNH TOÁN**

Không chỉ là phương tiện thông tin - giải trí quen thuộc, truyền hình còn được coi như kênh hiệu quả trong lan tỏa văn hóa đọc tới đông đảo công chúng. Tuy nhiên, so với yêu cầu thúc đẩy văn hóa đọc trong xã hội hiện nay, các chương trình về sách trên sóng truyền hình vẫn còn khá "lép vế" về số lượng, thời lượng. Cách thể hiện và sức lan tỏa cũng chưa thực sự đạt như kỳ vọng.

Truyền hình là một trong những kênh thông tin hiệu quả trong lan tỏa văn hóa đọc **Ảnh: Gala sách hay (VTV)**

Loay hoay đi tìm dấu ấn

Thực tế, một số kênh truyền hình đã xây dựng được chương trình, lồng ghép nội dung liên quan đến sách như giới thiệu tác phẩm mới, trò chuyện với tác giả... Các chương trình này đã góp phần cung cấp thông tin về thị trường sách, giới thiệu những đầu sách có giá trị, đồng thời khơi gợi phần nào sự quan tâm của công chúng đối với hoạt động đọc. Đặc biệt, vào những dịp như Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam (21.4), nhiều đài truyền hình đã tăng cường phát các phóng sự, tọa đàm, bản tin chuyên đề nhằm lan tỏa thông điệp về vai trò của sách trong đời sống xã hội.

Tuy vậy, so với số lượng, thời lượng của các chương trình giải trí, chương trình chuyên sâu về sách trên truyền hình vẫn khá khiêm tốn. Phần lớn các nội dung liên quan đến văn hóa đọc thường chỉ xuất hiện dưới dạng phóng sự ngắn trong các bản tin văn hóa - xã hội hoặc các chương trình tổng hợp. Thời lượng dành cho việc giới thiệu sách vì thế khá ít, khó tạo được dấu ấn hoặc sự gắn bó lâu dài với khán giả. Nhiều chương trình chưa được duy trì ổn định, liên tục, khiến việc hình thành thói quen theo dõi cho người xem gặp khó khăn.

Bên cạnh đó, cách thể hiện của nhiều chương trình về sách trên truyền hình vẫn còn khá truyền thống, chưa tạo ra trải nghiệm hấp dẫn cho khán giả. Nội dung đôi khi xoay quanh việc giới thiệu tóm tắt tác phẩm theo lối khô cứng, trong khi các hình thức thể hiện sáng tạo như kể chuyện bằng hình ảnh, tái hiện nội dung sách, hay kết hợp yếu tố giải trí vẫn còn chưa được khai thác nhiều. Điều này khiến chương trình khó cạnh tranh với các loại hình nội dung giải trí đa dạng đang thu hút khán giả trên các nền tảng số.

Một thực tế khác là đối tượng khán giả trẻ, nhóm công chúng có khả năng lan tỏa mạnh mẽ văn hóa đọc lại ít tiếp cận các chương trình về sách trên truyền hình. Trong bối cảnh giới trẻ dành nhiều thời gian cho mạng xã hội, video ngắn và các nền tảng trực tuyến, các chương trình truyền hình nếu thiếu sự đổi mới về hình thức và nội dung sẽ khó tạo được sức hút. Không ít chương trình vì vậy rơi vào tình trạng khán giả chủ yếu là những người đã có sẵn thói quen đọc, trong khi mục tiêu mở rộng "tệp" độc giả mới lại chưa đạt được như kỳ vọng.

Thay đổi tư duy phát triển nội dung

Theo ThS Nguyễn Hữu Giới (Chủ tịch Hội Thư viện Việt Nam), thực tế, việc tuyên truyền, giới thiệu sách cần được tăng cường và thường xuyên hơn. Là một sản phẩm văn hóa và cũng là hàng hóa nhưng chi phí dành cho quảng bá sách hiện nay còn khiêm tốn, ít hơn rất nhiều so với việc quảng bá các sản phẩm khác; chưa hình thành một chiến lược kinh doanh cụ thể.

"Những bài giới thiệu sách trên báo còn chưa nhiều, lại tản mạn. Về thời lượng, trên truyền hình đã có mục điểm báo hằng ngày thì chúng ta cũng nên có mục điểm sách hằng ngày, hằng tuần và có thể miễn phí hoặc ưu đãi giảm giá phát tin… Ngoài ra, các NXB trước khi phát hành cũng nên có kế hoạch quảng bá sách rộng rãi, đa chiều, thiết thực hơn", ThS Nguyễn Hữu Giới cho biết.

Trong bối cảnh các chương trình truyền hình giải trí có phần lấn át, để xây dựng các chương trình truyền hình lan tỏa văn hóa đọc mà vẫn thu hút khán giả, điều quan trọng trước tiên là thay đổi cách tiếp cận nội dung. Ngoài giới thiệu thông tin về cuốn sách, chương trình cần kể lại những câu chuyện hấp dẫn xoay quanh cuốn sách, tác giả hoặc bối cảnh ra đời. Khi câu chuyện được "truyền hình hóa" bằng hình ảnh, âm thanh và cảm xúc, khán giả sẽ dễ dàng tiếp cận, ghi nhớ và tìm đọc cuốn sách.

Bên cạnh đó, yếu tố tương tác cần được đặt ở vị trí trung tâm. Các chương trình có thể thiết kế những thử thách đọc sách, tranh luận, hoặc đặt câu hỏi mở để khán giả tham gia qua mạng xã hội. Việc kết nối giữa truyền hình và nền tảng số sẽ giúp mở rộng không gian tiếp nhận, đặc biệt là với khán giả trẻ, nhóm đối tượng có thói quen tiêu thụ nội dung nhanh và linh hoạt. Hình thức thể hiện cũng cần đa dạng hơn, từ talkshow, gameshow đến phim tài liệu ngắn hoặc các tình huống kịch hóa, thay vì chỉ dừng lại ở hình thức đưa tin như hiện nay. Sự xuất hiện của người nổi tiếng, KOLs hay những độc giả có sức ảnh hưởng sẽ góp phần tạo hiệu ứng lan tỏa, đưa việc đọc sách trở thành xu hướng gần gũi.

Ngoài ra, các chương trình cần lựa chọn những cuốn sách bám sát đời sống, nhu cầu của từng nhóm đối tượng khán giả; phản ánh những vấn đề mà xã hội quan tâm, từ kỹ năng sống, tâm lý đến văn hóa, lịch sử. Khi khán giả nhìn thấy bản thân trong từng trang sách cùng những vấn đề đang được quan tâm, họ sẽ có động lực tìm đọc.

Cùng với đó, để khán giả chủ động tìm đến các chương trình khuyến đọc, nhà đài, đơn vị sản xuất cần duy trì lịch phát sóng ổn định và định hình rõ phong cách riêng cho chương trình. Khi khán giả nhận diện được "chất" riêng, họ sẽ có xu hướng thường xuyên theo dõi chương trình. Những nội dung "gợi mở" thay vì "giải thích trọn vẹn" sẽ kích thích sự tò mò, khiến khán giả muốn xem đầy đủ chương trình. ■

VIẾT TIẾP CHUYỆN *KHÔNG CHỈ MỘT TẤM POSTER, ĐÓ LÀ CÁCH ỨNG XỬ VỚI DI SẢN:*

Từ vi phạm trắng trợn đến sự biến mất đáng ngờ?

● **NGỌC TRUNG**

Sau những tranh luận về cách quảng bá một sản phẩm sách nói gắn với di sản văn chương Nguyễn Tuân, *Văn Hóa* tiếp tục đi sâu tìm hiểu hoạt động kinh doanh cụ thể của sản phẩm mang tên *Hoài vọng Audio*. Từ giá bán, chất lượng sản phẩm đến vấn đề bản quyền, hàng loạt dấu hiệu bất thường đã được ghi nhận, trước khi đơn vị quảng bá bất ngờ "biến mất" khỏi không gian mạng.

Quảng bá di sản hay vi phạm bản quyền và giá trị thực sự?

Trong bài viết *Không chỉ một tấm poster, đó là cách ứng xử với di sản* (số báo 4319 ra ngày 6.3.2026), *Văn Hóa* đã nêu lên những băn khoăn xung quanh việc quảng bá và kinh doanh sản phẩm sách nói mang tên *Hoài vọng Audio*, tuyển chọn 10 tác phẩm của nhà văn Nguyễn Tuân, do một người có tên Lê Vi thể hiện. Nếu vấn đề "cách ứng xử với di sản", cụ thể là với tác phẩm của cố nhà văn Nguyễn Tuân, đã được đặt ra rõ ràng, thì vẫn còn một câu hỏi khác khiến chúng tôi không khỏi thắc mắc: Việc tuân thủ các quy định của pháp luật về bản quyền tác giả và kinh doanh văn hóa phẩm trong trường hợp này được thực hiện ra sao?

Để tìm hiểu, phóng viên *Văn Hóa* đã liên hệ với page Zone V.I - A Study Hub & Working Art, nơi quảng bá và rao bán *Hoài vọng Audio* để đặt mua. Quản trị viên page báo giá 500.000 đồng cho một bộ sản phẩm, bao gồm một tuyển tập nhỏ mang tính giới thiệu nội dung, kèm theo một USB lưu các tệp ghi âm audiobook; đồng thời, toàn bộ file cũng được gửi thêm cho người mua qua Google drive. Sau khi chuyển tiền vào tài khoản đứng tên LE THUY VI, phóng viên nhận được đường dẫn thư mục Google drive từ địa chỉ Vi Lê (leviart1902@gmail.com). Một ngày sau đó, ấn phẩm vật lý được gửi tới, đựng trong một túi giấy đơn sơ, không kèm hóa đơn, chứng từ hay bất kỳ thông tin pháp lý nào về đơn vị phát hành.

Chưa đầy một tháng hoạt động, page Zone V.I - A Study Hub & Working Art biến mất một cách đáng ngờ

Danh sách 10 tác phẩm của nhà văn Nguyễn Tuân xuất hiện trong ấn phẩm này gồm: *Cốm; Chén trà trong sương sớm; Chuyến xe tình; Đèn đêm thu; Đới roi; Hương cuối; Lửa nến trong tranh; Một người muốn đập vỡ cây đàn; Những chiếc ấm đất; Thả thơ*. Mỗi tác phẩm có thời lượng khoảng 20 phút, được lưu dưới định dạng MP3, với tốc độ truyền dữ liệu 128 kbps - mức chất lượng âm thanh rất thấp. Để dễ hình dung, ngay cả các bản nhạc miễn phí phổ biến trên Internet hiện nay cũng phải có chất lượng 320 kbps, chưa kể nhạc bản quyền chuẩn CD có tốc độ truyền dữ liệu tối thiểu khoảng 1.400 kbps, và với định dạng Hi-Res Audio, thông số này có thể lên tới 4.600 kbps. Chất lượng âm thanh thấp như vậy lại không có giá trị trưng bày hay lưu giữ như một cuốn sách in truyền thống, câu hỏi được đặt ra là: Ấn phẩm *Hoài vọng Audio* có thực sự tương xứng với mức giá nửa triệu đồng?

Khảo sát trên các sàn thương mại điện tử cho thấy, số lượng sách được rao bán với giá trên 500.000 đồng là rất hiếm. Ngay cả Nhã Nam, một đơn vị xuất bản uy tín với nhiều ấn phẩm công phu, thì cuốn sách có giá cao nhất được rao bán cũng chỉ ở mức chưa đến 480.000 đồng - đó là *Ngàn năm áo mũ*, phiên bản giới hạn, ấn bản đặc biệt kỷ niệm 20 năm Nhã Nam.

Vi phạm bản quyền và những dấu hỏi về trách nhiệm văn hóa

Từ những băn khoăn này, *Văn Hóa* đã liên hệ với ông Vũ Hoàng Giang, Phó Tổng Giám đốc Công ty cổ phần Văn hóa và Truyền thông Nhã Nam, để trao đổi về giá trị của một văn hóa phẩm. Khi nghe mức giá của *Hoài vọng Audio*, ông Giang không khỏi "choáng váng". Đáng nói hơn, ông khẳng định Nhã Nam hiện là đơn vị nắm giữ bản quyền các tác phẩm của nhà văn Nguyễn Tuân. "Tôi không biết đơn vị này đã bán được bao nhiêu ấn phẩm, nhưng đây là hành vi vi phạm bản quyền nghiêm trọng, gây ảnh hưởng đến quyền lợi của NXB, gia đình tác giả và Nhã Nam. Trong câu chuyện này, chắc chắn sẽ còn liên quan đến các vấn đề pháp luật", ông Giang nhấn mạnh.

Chia sẻ thêm, Phó Tổng Giám đốc Nhã Nam bộc bạch, hoạt động xuất bản hiện nay đang gặp rất nhiều khó khăn, chi phí ngày càng tăng cao, đặc biệt là chi phí phân phối trên các sàn thương mại điện tử, khiến lợi nhuận bị bào mòn đáng kể. Trong bối cảnh đó, những sản phẩm vi phạm bản quyền càng gây tổn hại cho các đơn vị làm ăn nghiêm túc.

Ở kỷ nguyên số, audiobook đã trở thành loại hình nội dung phổ biến, mang lại trải nghiệm tiếp nhận mới cho độc giả. Tuy nhiên, về mặt pháp lý, đây là một dạng bản ghi âm đặc thù, nằm ở điểm giao thoa giữa quyền tác giả (đối với nội dung văn học) và quyền liên quan (đối với bản ghi âm, bao gồm quyền của nhà sản xuất và người biểu diễn). Vì vậy, việc sản xuất và phát hành sách nói đòi hỏi sự tuân thủ nghiêm ngặt các quy định của pháp luật về quyền tác giả, quyền liên quan.

Trao đổi với *Văn Hóa*, bà Nguyễn Thị Kim Oanh, Phó Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả cho biết: "Theo Điều 20 Luật Sở hữu trí tuệ, quyền biểu diễn tác phẩm và quyền truyền đạt tác phẩm đến công chúng là các quyền tài sản độc quyền của chủ sở hữu quyền tác giả. Điều này đồng nghĩa với việc bất kỳ cá nhân hay tổ chức nào muốn chuyển thể một cuốn sách sang định dạng âm thanh để phổ biến rộng rãi đều phải có sự đồng ý của chủ sở hữu quyền tác giả và thực hiện nghĩa vụ trả tiền bản quyền, trừ các trường hợp giới hạn và ngoại lệ theo quy định của pháp luật".

Phó Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả nhấn mạnh, Chính phủ đã ban hành Nghị định 341/2025/NĐ-CP ngày 26.12.2025, quy định xử phạt vi phạm hành chính về quyền tác giả, quyền liên quan, với các chế tài cụ thể và nghiêm khắc đối với hành vi xâm phạm trên môi trường mạng. Theo đó, hành vi truyền đạt tác phẩm đến công chúng mà không được phép có thể bị phạt tiền từ 30-50 triệu đồng, đồng thời buộc gỡ bỏ nội dung vi phạm và nộp lại toàn bộ khoản thu bất hợp pháp.

Trở lại với trường hợp *Hoài vọng Audio*, đến thời điểm hiện tại, page Zone V.I - A Study Hub & Working Art - nơi từng công khai quảng bá và rao bán sản phẩm - đã biến mất khỏi không gian mạng. Người mua không còn bất kỳ đầu mối nào để liên hệ, phản ánh hay yêu cầu giải thích. Sự "biến mất" này càng khiến dư luận đặt thêm nhiều dấu hỏi; đồng thời cho thấy vụ việc không chỉ dừng lại ở câu chuyện một tấm poster, mà là vấn đề tuân thủ pháp luật, trách nhiệm với di sản văn hóa và tính minh bạch trong kinh doanh văn hóa phẩm - những điều cần tiếp tục được làm rõ.

Văn Hóa sẽ tiếp tục thông tin về vụ việc này. ■

Quảng Ninh tổ chức Tuần phim *Hạnh phúc cho mọi gia đình*

Nhân dịp Ngày Quốc tế Hạnh phúc 20.3, tỉnh Quảng Ninh tổ chức Tuần phim chuyên đề với chủ đề *Hạnh phúc cho mọi gia đình*. Đây là hoạt động văn hóa ý nghĩa, nhằm lan tỏa những giá trị về tình thân, yêu thương và trách nhiệm trong xã hội.

Tuần phim diễn ra từ ngày 20-29.3 tại Hội trường Bảo tàng - Thư viện tỉnh (phường Hạ Long), do Sở VHTTDL Quảng Ninh tổ chức, nhằm phục vụ công chúng, nâng cao đời sống tinh thần của người dân và truyền tải thông điệp xây dựng gia đình hạnh phúc, nền tảng của xã hội bền vững.

Mỗi ngày có 2 suất chiếu vào chiều (15-17h30) và tối (20-22h30); riêng thứ 7, Chủ nhật có 3 suất chiếu: Sáng (9-11h30), chiều (15-17h30) và tối (20-22h30). Đối tượng phục vụ bao gồm cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, học sinh, sinh viên, vận động viên, diễn viên và du khách (nếu có), với quy mô 300 người/suất chiếu.

Tuần phim chọn lựa các tác phẩm đa dạng thể loại nhưng đều tôn vinh tình cảm gia đình, ký ức tuổi thơ và các giá trị nhân văn bền vững như: *Trạng Quỳnh thời nhí nhố; Truyền thuyết Kim Ngưu; Trái tim của mẹ - Ngôi nhà mơ ước - Giấc mơ của con; Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh; Lật mặt 8: Vòng tay nắng; Maika - Cô bé đến từ hành tinh khác…*

BẠCH NGUYỆT

Văn hóa đẹp của người lính biển

Bài, ảnh: MAI THẮNG

Giữa mênh mông Trường Sa và Nhà giàn DK1, có những người lính lặng lẽ cầm lái chiếc xuồng nhỏ, đưa người và hàng hóa vượt qua sóng gió. Công việc nhiều gian nan ấy, với họ, không chỉ là nhiệm vụ mà đã trở thành nếp sống: Tận tụy và hy sinh vô điều kiện, góp phần bồi đắp giá trị văn hóa đẹp của người lính biển Việt Nam.

Vượt qua những con sóng, tổ xuồng của thượng úy Kiên chở đoàn đại biểu vào Nhà giàn DK1

Để đưa hàng ngàn lượt đại biểu, hàng hóa, quà tặng từ đất liền đến các đảo nổi, đảo chìm ở Trường Sa và Nhà giàn DK1, người lính lái xuồng được ví như "người lái đò ngoài biển khơi". Với họ, chiếc xuồng CQ là bạn thân, con tàu là mái nhà, biển cả là quê hương. Một năm 365 ngày thì phần lớn thời gian họ sống cùng sóng gió, vui buồn cùng đại dương. Những chuyến đi nối tiếp nhau, lặng lẽ mà bền bỉ, như một phần tất yếu của đời lính...

Xuồng CQ do thiếu úy Trần Hữu Thắng đưa người từ tàu vào Nhà giàn DK1

Thượng úy Trần Trung Kiên

Trọn đời "cầm lái" giữa sóng gió

14 năm tuổi quân, trong đó có 8 năm gắn bó với xuồng CQ, thượng úy Trần Trung Kiên, Trưởng xuồng tàu 561 (Vùng 4 Hải quân), đã có hàng trăm lần chuyển người, hàng hóa từ tàu vào các đảo nổi, đảo chìm và Nhà giàn DK1. Nhưng với anh, mỗi chuyến đi vẫn là một lần căng thẳng khi đối mặt với thử thách mới.

Công việc "cầm vô lăng" giữa biển khơi không chỉ đòi hỏi sức khỏe, kỹ năng mà còn cần bản lĩnh vững vàng. "Giữa biển mênh mông, sóng gió thay đổi bất thường, không biết điều gì có thể xảy ra. Muốn đưa khách và hàng hóa vào đảo an toàn thì phải chuẩn bị thật kỹ, có kinh nghiệm và sẵn sàng đương đầu với hiểm nguy", thượng úy Kiên chia sẻ.

Trong ký ức của anh, chuyến đưa đoàn đại biểu TP.HCM ra thăm đảo Đá Tây là kỷ niệm khó quên. Hôm ấy, sóng không lớn nhưng gió mạnh, mưa lất phất. Tàu neo cách đảo khoảng 2 hải lý. Hơn 260 người cùng hàng chục tấn quà được chuyển vào đảo bằng những chuyến xuồng nhỏ. Đến chuyến thứ năm, khi còn cách đảo khoảng 60m, xuồng bất ngờ mắc cạn do thủy triều xuống thấp. Không chút do dự, thượng úy Kiên lao xuống biển, dốc sức đẩy xuồng. Những mảnh san hô sắc nhọn cứa vào chân anh tứa máu. Khi xuồng thoát khỏi điểm cạn, người lính biển lại tiếp tục cầm lái như chưa hề có chuyện gì xảy ra. "Chỉ khi đoàn đại biểu vào đảo an toàn, chúng tôi mới thấy nhẹ nhõm", anh nói.

Đưa khách vào đảo đã khó, đưa họ trở lại tàu giữa sóng gió lại càng khó hơn. Chiều hôm đó, giông bất ngờ nổi lên. Mưa biển trút xuống xối xả. Nhưng những chuyến xuồng vẫn không dừng lại. Bởi với họ, an toàn của mỗi người trên xuồng là mệnh lệnh.

Gần 30 năm gắn bó với biển, thiếu tá QNCN Hoàng Hải Lý hiểu rõ từng con sóng, luồng nước. "Cập Nhà giàn DK1 khó hơn vào đảo. Nếu tay lái không vững, xuồng có thể bị sóng hút vào chân đế, nguy hiểm xảy ra trong tích tắc", anh nói.

Những kinh nghiệm ấy không chỉ được tích lũy bằng thời gian, mà còn bằng cả những lần sinh tử trước hiểm nguy - nơi bản lĩnh người lính được rèn giũa qua từng con sóng dữ.

Lặng thầm sống đẹp

Năm 2025, Hải quân tổ chức 26 chuyến tàu đưa hơn 1.500 đại biểu và kiều bào ra thăm Trường Sa, Nhà giàn DK1. Sau hành trình dài lênh đênh, tàu dừng lại ở tọa độ quy định. Từ đây, những chiếc xuồng CQ lại tiếp tục phần việc thầm lặng của mình - đưa mọi người vượt qua khoảng cách cuối cùng để chạm tới đảo. Khi còn cách bờ vài chục mét, dây mồi được ném lên, những cánh tay trên đảo đón lấy, kéo xuồng vào bến. Khoảnh khắc đặt chân lên mảnh đất thiêng liêng của Tổ quốc giữa trùng khơi, nhiều người không giấu được xúc động. Nhưng với những người lính lái xuồng, niềm vui lại giản dị đến lặng lẽ: Thêm một chuyến đi bình yên!

Thiếu úy QNCN Trần Hữu Thắng, nhân viên xuồng CQ tàu 571 vừa trở về sau nhiều chuyến hải trình phục vụ bầu cử sớm. Gương mặt sạm nắng, mái tóc khô queo vì muối biển, nhưng nụ cười vẫn rạng rỡ. "Hạnh phúc nhất là đưa khách lên đảo an toàn rồi lại đón họ trở về tàu trọn vẹn. Chúng tôi vui vì góp phần đưa Trường Sa, DK1 đến gần hơn với trái tim của nhân dân", anh chia sẻ.

Ba năm chưa một lần về quê Thanh Hóa, những cuộc gọi về nhà của Thắng thường ngắn ngủi, vội vàng giữa nhịp công việc. Ở đầu dây bên kia, bố mẹ vẫn nhắc chuyện lập gia đình. Anh chỉ cười hiền, khất lần: "Con còn trẻ…", hay "duyên chưa tới". Nói vậy, nhưng trong sâu thẳm, anh hiểu mình vẫn còn "nợ" bố mẹ một nàng dâu, như một niềm mong mỏi giản dị của những người làm cha, làm mẹ nơi quê nhà.

Thế nhưng, phần lớn thời gian tuổi trẻ của anh đã gửi lại nơi đầu sóng ngọn gió, theo những chuyến xuồng miệt mài giữa trùng khơi. Giữa bao bộn bề riêng tư còn dang dở, anh và đồng đội vẫn lặng lẽ chọn cách sống đặt nhiệm vụ lên trên hết. Với họ, sự hy sinh ấy không ồn ào, không cần gọi tên, mà đã trở thành một nếp sống - nếp sống của những người lính biển luôn sẵn sàng dành phần riêng cho những chuyến đi vì mọi người.

Hy sinh trở thành giá trị văn hóa

Lại một mùa hải trình hướng về Trường Sa, DK1 bắt đầu. Với những người lính lái xuồng, đó là lúc họ bước vào "trận tuyến" quen thuộc, nơi mỗi chuyến đi là một lần thử thách. Nhưng điều đáng quý không chỉ nằm ở sự dũng cảm hay kỹ năng, mà ở cách họ lựa chọn sống và cống hiến. Hy sinh không phải là điều gì lớn lao, mà đã trở thành một thói quen, một nếp sống của những người lính biển. Họ như những "nhịp cầu ô thước" nối Trường Sa với đất liền, góp phần làm cho tình yêu biển đảo lan tỏa sâu rộng hơn trong lòng mỗi người con đất Việt.

Chính từ những con người bình dị ấy, một giá trị văn hóa được bồi đắp: Văn hóa của sự tận tụy, của tinh thần vì người khác, của lối sống đẹp giữa trùng khơi. Nếp sống đẹp ấy vẫn ngày ngày được gìn giữ, lặng lẽ mà bền bỉ như chính những con sóng không bao giờ ngừng dập dồn nơi đầu sóng ngọn gió. ■

Lễ hội Thanh niên TP.HCM lần thứ 6 tôn vinh giá trị đoàn kết và hội nhập

Lễ hội Thanh niên TP.HCM lần thứ 6 đã chính thức khai mạc vào lúc 18h tối qua, 20.3, với các hoạt động giao lưu, kết nối và chia sẻ kiến thức, kỹ năng dành cho giới trẻ. Sự kiện thường niên này hướng đến xây dựng thế hệ thanh niên thành phố phát triển toàn diện, có trách nhiệm và khát vọng vươn lên, đồng thời mở rộng cơ hội giao lưu văn hóa quốc tế.

Với thông điệp *Kỷ nguyên mới - Tiên phong - Hội nhập và phát triển*, lễ hội năm nay tập trung vào tinh thần đoàn kết, ý thức công dân và vai trò của thanh niên trong xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế. Điểm nhấn của chương trình là màn đồng diễn Việt phục với sự tham gia của hàng ngàn bạn trẻ, diễn ra tại tuyến đường Võ Văn Tần và Nhà Văn hóa Sinh viên vào ngày 21 và 22.3.

Lễ hội gồm 6 không gian chính: Hội nhập quốc tế, Thanh niên khởi nghiệp, Sống xanh, Văn hóa - nghệ thuật, Công nghệ - sáng tạo, Ngọn đuốc Hòa bình và Văn hóa ẩm thực, với chuỗi hoạt động đa dạng, phù hợp với nhiều đối tượng thanh niên. Chương trình có sự tham gia của các nghệ sĩ nổi tiếng và các gương công dân trẻ tiêu biểu, cùng các đoàn thanh niên quốc tế từ Trung Quốc, Lào, Campuchia. Các hoạt động hưởng ứng Giờ Trái đất và Ngày hội Sức trẻ Sinh viên cũng sẽ diễn ra trong khuôn khổ lễ hội.

Lễ hội Thanh niên TP.HCM lần thứ 6 sẽ kéo dài đến hết ngày 22.3, kỳ vọng là điểm hẹn văn hóa - sáng tạo thu hút đông đảo thanh niên tham gia.

ANH HUY

CHÀO MỪNG NGÀY QUỐC TẾ HẠNH PHÚC 20.3

Người trẻ định nghĩa lại "hạnh phúc"

● THANH MAI - MỸ TRANG

Từng xem việc rời vòng tay cha mẹ là bước đầu của sự trưởng thành, nhiều người trẻ hôm nay đã lựa chọn quay trở về. Không còn mải miết chạy theo những tiêu chuẩn thành công, họ tìm kiếm hạnh phúc từ những điều giản dị bên gia đình, người thân.

Đối với Nguyễn Hương Nguyên (ngoài cùng phía trái), hạnh phúc là những phút giây được quây quần bên gia đình trong bữa cơm tối

Với chủ đề "Hạnh phúc cho mọi gia đình", Ngày Quốc tế Hạnh phúc 20.3.2026 cho thấy cách định nghĩa khác của người trẻ...

Không còn chạy theo những chuẩn mực cũ

Trong nhịp sống hiện đại, người trẻ đang gánh trên vai quá nhiều áp lực, từ công việc, tài chính, kỳ vọng xã hội đến những cuộc so sánh không hồi kết trên mạng xã hội. Hạnh phúc và thành công từng được đo bằng thu nhập, vị trí hay khả năng tự lập sớm. Nhưng càng lao về phía trước, không ít người lại rơi vào trạng thái hụt hơi và nhận ra mình đang đánh đổi những kết nối gần gũi nhất. Có người dành gần như toàn bộ thời gian cho công việc, nhưng lại vắng mặt trong những khoảnh khắc ấm áp của gia đình: Một bữa cơm đủ người, một câu chuyện trọn vẹn. Những cuộc trao đổi dần rút ngắn, cảm xúc cũng trở nên dè sẻn. Và chính trong sự bào mòn âm thầm đó, có người đã phải tự hỏi: Hạnh phúc là điều đang đi tìm, hay là thứ đã bỏ quên từ lâu?

Từng có thời gian dài, Nguyễn Ngọc Minh (32 tuổi, phường Ngọc Khánh, Hà Nội) tâm niệm phải trưởng thành thật nhanh, làm việc cật lực để chạm tới thành công, phải kiếm thật nhiều tiền sẽ mang lại niềm vui cho bản thân và gia đình. Nhưng chính guồng quay ấy lại âm thầm kéo cô xa rời những điều thân thương nhất. Công việc dồn dập, dự án nối tiếp, những bữa cơm thưa vắng, các cuộc trò chuyện co lại chỉ còn vài câu hỏi xã giao. Khi sức khỏe chạm đến giới hạn, Minh buộc phải dừng lại. Cô nghỉ việc, trở về sống cùng bố mẹ, làm những việc quen thuộc như chở mẹ đi chợ, nấu ăn, chăm sóc khu vườn nhỏ... Minh chia sẻ: "Quyết định này không dễ, nhưng cần thiết. Nhịp sống chậm hơn, thu nhập ít đi, nhưng đổi lại là cảm giác cân bằng mà trước đây mình đã đánh mất. Mình từng nghĩ hạnh phúc là điều ở phía trước. Hóa ra, nó là những bữa cơm nhà mà mình đã bỏ lỡ".

Cùng suy nghĩ đó, Trần Quốc Huy (28 tuổi, phường Thuận An, TP.HCM) quyết định chuyển công việc về gần gia đình sau nhiều năm làm việc xa, nhưng lựa chọn này chỉ đến sau biến cố khiến anh không thể quên. Một đêm, anh nhận cuộc gọi báo tin bố nhập viện trong tình trạng nguy kịch. Huy chỉ có thể đặt vé trong vô vọng và chờ đợi từng tin nhắn cập nhật. Khoảnh khắc đứng trong sân bay trực chờ chuyến bay để trở về nhà, khi mọi thứ mong manh giữa ranh giới còn - mất, anh lần đầu tiên cảm nhận rõ mất đi người thân khủng khiếp như thế nào. "Mình từng nghĩ hạnh phúc là những kế hoạch lớn, những thành tựu riêng, nhưng giờ mới hiểu, hạnh phúc thật sự là bố mẹ khỏe mạnh để mình còn đủ sức và cơ hội chăm sóc; là cuối tuần có thể trở về, cùng nhau ăn cơm. Những điều giản dị ấy, tưởng nhỏ nhặt, lại là trụ cột của cả cuộc đời mình. Bố mẹ khỏe mạnh, mình an lòng - đó mới là hạnh phúc đích thực", Quốc Huy bày tỏ.

Hạnh phúc từ "bữa cơm gia đình"

Trong nhịp sống hối hả, bữa cơm gia đình trở thành điểm tựa tinh thần quý giá giữa những bộn bề lo toan. Bàn ăn là nơi các thế hệ chia sẻ và lắng nghe, là không gian để những nỗi niềm được thổ lộ, là cái nôi lưu giữ những ký ức giản dị mà chỉ khi trưởng thành, người ta mới nhận ra. Nhiều bạn trẻ, từng mê mải kiếm tiền và chạy theo thành công, đến một lúc nhận ra sự thiếu vắng những bữa cơm bên bố mẹ, từ đó dừng lại, nhìn nhận lại những điều đã qua mà mình vô tình bỏ lỡ.

Không cần hoa mỹ, chỉ vài câu chuyện, vài nụ cười sau một ngày dài cũng đủ để nhắc rằng hạnh phúc không ở đâu xa. Xu hướng sống gần gia đình, ăn cơm cùng bố mẹ, trò chuyện, chăm sóc người thân ngày càng rõ nét - bởi không ít người trẻ đã hiểu, độc lập không đồng nghĩa với cô đơn và hạnh phúc bền lâu bắt đầu từ những kết nối gần gũi nhất.

Ngay từ khi tròn 18 tuổi, Nguyễn Hương Nguyên (27 tuổi, phường Bến Thành, TP.HCM) đã thấm thía nỗi vất vả của mẹ - một người phụ nữ đơn thân nuôi hai chị em cô lớn lên sau biến cố mất cha. Những bữa cơm ngày xưa, khi còn đủ cả gia đình, đôi khi cô coi nhẹ, chưa trân trọng. Nhưng trải qua mất mát và khoảng trống ấy, cô mới hiểu, bữa cơm đầy đủ thành viên quây quần bên nhau là món quà quý giá mà không tiền bạc nào mua được. Giờ đây, bên mẹ, em gái và chồng mới cưới, từng bữa cơm trở thành khoảnh khắc cô gìn giữ và trân trọng. "Mỗi lần quây quần bên mâm cơm, tôi lại nhắc mình rằng hạnh phúc là được ở bên người thân, trân trọng từng khoảnh khắc đời thường và biết chăm sóc, sẻ chia với những người mình yêu thương. Gia đình là điểm tựa, là nơi tôi tìm thấy ý nghĩa và cân bằng thực sự trong cuộc sống", Hương Nguyên chia sẻ.

Trong một thế giới nơi giá trị gia đình vẫn là nền tảng tinh thần vững chắc, thông điệp "Hạnh phúc cho mọi gia đình" của Ngày Quốc tế Hạnh phúc năm nay không còn đơn giản là khẩu hiệu, mà là lời nhắc nhở thiết thực: Hạnh phúc thực sự được vun đắp từ những điều giản dị, đời thường. Đối với người trẻ, quay về nhà, quây quần bên mâm cơm, trò chuyện và chăm sóc bố mẹ là cách đơn giản nhất để tìm lại sự cân bằng trong cuộc sống, nhận ra sự đủ đầy mà trước đây họ tìm kiếm ở những nơi xa xôi. Thực tế, hạnh phúc luôn hiện hữu ngay trong chính mái ấm của mỗi người.

Ngày Quốc tế Hạnh phúc 20.3 cũng là dịp để mỗi người chủ động tạo ra những khoảnh khắc ý nghĩa. Một bữa tối đầm ấm, vài câu chuyện thường ngày, một cái ôm bất ngờ hay chỉ là ngồi bên bố mẹ lắng nghe... tất cả đều đủ để người trẻ cảm nhận được giá trị thực sự của "hạnh phúc". Và từ đó, họ nhận ra rằng gia đình không chỉ là điểm khởi đầu, mà còn là thước đo chân thực và rõ ràng nhất của hạnh phúc. ■

Sở VHTTDL Đắk Lắk phát động Cuộc thi ảnh *Hạnh phúc cho mọi gia đình* nhân dịp Ngày Quốc tế Hạnh phúc 20.3

Sự kiện hướng tới tôn vinh vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng của gia đình trong đời sống xã hội, đồng thời nhấn mạnh bình đẳng giới và trách nhiệm của mỗi thành viên trong xây dựng gia đình hạnh phúc. Các tác phẩm dự thi phản ánh những khoảnh khắc đời thường như: Học tập, lao động, chăm sóc con cái, phụng dưỡng người cao tuổi, tham gia hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội…; ưu tiên hình ảnh gia đình sử dụng trang phục truyền thống các dân tộc Việt Nam.

Ảnh dự thi phải chân thực, sinh động, đề cao giá trị văn hóa, ứng xử văn minh, bình đẳng giới và phòng chống bạo lực, sáng tác tại Đắk Lắk, đảm bảo chuẩn mực văn hóa Việt. Ảnh có thể là ảnh đơn hoặc bộ (tối đa 8 ảnh), màu hoặc đen trắng; mỗi tác giả tối đa 10 ảnh, file JPG, độ phân giải tối thiểu 4.000 pixels, 300dpi; không chấp nhận ảnh AI hoặc ảnh cắt ghép làm sai lệch thực tế.

Đối tượng tham gia gồm nghệ sĩ nhiếp ảnh chuyên nghiệp, không chuyên và công dân Việt Nam trên toàn quốc. Thời gian nhận tác phẩm dự thi đến hết ngày 30.4.2026; dự kiến chấm thi trong tháng 5.2026 và tổ chức tổng kết, trao giải vào dịp kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6).

Cơ cấu giải thưởng: 1 giải nhất (3.000.000 đồng/giải), 2 giải nhì (2.000.000 đồng/giải), 5 giải ba (1.500.000 đồng/giải), 10 giải khuyến khích (1.000.000 đồng/giải), kèm giấy chứng nhận và giấy khen. Bên cạnh 18 tác phẩm đạt giải, BTC sẽ chọn ra 52 tác phẩm phù hợp để trưng bày ở triển lãm Hội nghị tổng kết 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6) tổ chức tại phường Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk. **HOA MAI**

Cuộc thi ảnh "Hạnh phúc cho mọi gia đình" hướng tới tôn vinh vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng của gia đình trong đời sống xã hội

80 NĂM NGÀY TRUYỀN THỐNG NGÀNH THỂ DỤC THỂ THAO VIỆT NAM

TỪ LỜI HIỆU TRIỆU ĐẾN KHÁT VỌNG VƯƠN TẦM

Ngày 27.3.2026, ngành Thể dục thể thao Việt Nam tròn 80 năm hình thành và phát triển. Trong hành trình tám thập kỷ đầy tự hào ấy, thể thao nước nhà đã góp phần quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hiện thực hóa tư tưởng "dân cường thì quốc thịnh" của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Từ lời kêu gọi toàn dân tập thể dục của Người, đến khát vọng vươn tầm trong thời kỳ hội nhập và phát triển, thể thao Việt Nam đã và đang đồng hành cùng dân tộc trên con đường đó. Đây là hành trình bền bỉ của những khát khao cống hiến, của sự dấn thân, hy sinh của nhiều thế hệ cán bộ, huấn luyện viên, vận động viên. Nhìn lại chặng đường 80 năm không chỉ để tự hào về những thành tựu đã đạt được, mà còn để thấu hiểu những đóng góp thầm lặng của lớp lớp cha anh đi trước. Từ đó, tiếp tục bồi đắp khát vọng mới, tạo động lực để thể thao Việt Nam vững bước trong kỷ nguyên phát triển mới của đất nước.

Loạt bài này cũng là dịp để Báo *Văn Hóa* cùng bạn đọc nhìn lại chặng đường vẻ vang của ngành Thể thao, đồng thời lắng nghe những giải pháp, hiến kế từ các chuyên gia, nhà quản lý nhằm góp phần thúc đẩy thể thao Việt Nam phát triển mạnh mẽ, bền vững hơn trong thời gian tới.

Bài 1:

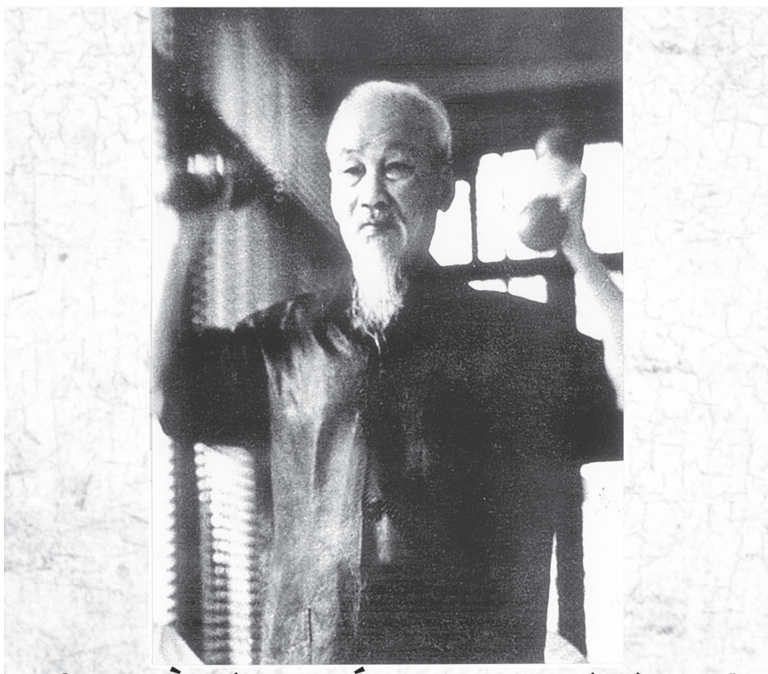
Khi thể thao trở thành sức mạnh của dân tộc

● **THU SÂM**

Trong dòng chảy của lịch sử dân tộc, thể dục thể thao chưa bao giờ chỉ dừng lại ở những hoạt động rèn luyện thân thể hay giải trí đơn thuần. Đó là một bộ phận của sự nghiệp cách mạng, là nền tảng để xây dựng nguồn nhân lực khỏe mạnh, chất lượng cao. Và ngày nay, thể thao đang dần trở thành một "trụ cột mềm", góp phần khẳng định vị thế quốc gia trong tiến trình hội nhập và phát triển.

Những "biển đỏ" rực rỡ sắc cờ mỗi khi đội tuyển thi đấu thành công đã trở thành dấu ấn đặc biệt của Việt Nam Ảnh: L.MINH

Chủ tịch Hồ Chí Minh, tấm gương tự giác rèn luyện thân thể

Lời kêu gọi Toàn dân tập thể dục của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã là kim chỉ nam, là động lực để thể thao Việt Nam viết nên trang sử vẻ vang trong 80 năm qua

Từ lời hiệu triệu của Bác

Ngay sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, khi nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vừa ra đời trong muôn vàn khó khăn, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sớm nhận thức sâu sắc vai trò của sức khỏe quốc dân đối với vận mệnh đất nước. Từ đó cho thấy tư tưởng, muốn xây dựng một dân tộc tự cường thì trước hết mỗi người dân phải khỏe mạnh của Người. Ngày 30.1.1946, Sắc lệnh số 14 về việc thiết lập tại Bộ Thanh niên một Nha Thể dục Trung ương được ban hành, đánh dấu sự ra đời của ngành Thể dục thể thao Cách mạng Việt Nam. Đây không chỉ là sự kiện mang ý nghĩa tổ chức bộ máy, mà còn thể hiện tư duy quản lý mới đó là thể thao phải phục vụ nhân dân, phục vụ sự nghiệp kiến thiết đất nước.

Chỉ hai tháng sau, ngày 27.3.1946, Sắc lệnh số 38 về việc thiết lập trong Bộ Quốc gia Giáo dục một Nha Thanh niên và Thể dục, tiếp tục được ban hành, đồng thời Người viết bài *Sức khỏe và Thể dục* đăng trên báo *Cứu Quốc* đã trở thành lời hiệu triệu toàn dân tập luyện thể dục. Từ đó, phong trào "Khỏe vì nước" lan tỏa mạnh mẽ, tạo nên một làn sóng rèn luyện thể chất rộng khắp trong toàn xã hội. Tư tưởng "mỗi một người dân yếu ớt là cả nước yếu ớt, mỗi một người dân khỏe mạnh là cả nước mạnh khỏe" của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trở thành kim chỉ nam xuyên suốt hơn tám thập kỷ phát triển của ngành. Thể thao từ đó không chỉ gắn với sức khỏe cá nhân, mà gắn chặt với sức mạnh của cả dân tộc.

Trải qua 80 năm xây dựng và trưởng thành, ngành Thể dục thể thao Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, đóng góp thiết thực vào sự nghiệp phát triển đất nước. Từ phong trào "Khỏe vì nước", phong trào thể dục thể thao quần chúng ngày càng phát triển sâu rộng. Cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại" được triển khai mạnh mẽ, thu hút đông đảo người dân tham gia. Thể thao dần trở thành nhu cầu thiết yếu trong đời sống, góp phần nâng cao thể lực, tầm vóc và chất lượng cuộc sống của nhân dân. Song song với đó, thể thao thành tích cao có bước tiến rõ nét, từng bước khẳng định vị thế trên đấu trường khu vực và châu lục. Các vận động viên Việt Nam liên tiếp gặt hái thành công tại SEA Games, ASIAD, Olympic và nhiều giải đấu quốc tế, góp phần nâng cao hình ảnh đất nước trên trường quốc tế.

Cơ sở vật chất thể dục thể thao cũng được đầu tư phát triển cả về quy mô và chất lượng. Nhiều công trình hiện đại được xây dựng, hệ thống sân bãi, trung tâm huấn luyện ngày càng hoàn thiện, từng bước tiệm cận tiêu chuẩn khu vực và quốc tế. Cùng với đó, chủ trương xã hội hóa được đẩy mạnh, huy động hiệu quả nguồn lực cho phát triển hạ tầng; hệ thống cơ chế, chính sách tiếp tục được hoàn thiện; công tác đào tạo, huấn luyện ngày càng chuyên nghiệp; hợp tác quốc tế được mở rộng, tạo điều kiện để thể thao Việt Nam hội nhập sâu rộng.

Trong bối cảnh mới, thể thao không chỉ góp phần nâng cao sức khỏe nhân dân, mà còn tham gia trực tiếp vào việc xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện cả về thể chất, tinh thần và ý chí. Đồng thời, thể thao trở thành cầu nối giao lưu, quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới. Những thành tựu đó chính là nền tảng quan trọng để ngành Thể dục thể thao tiếp tục bứt phá trong giai đoạn tới, hướng tới mục tiêu xây dựng một Việt Nam khỏe mạnh, năng động và phát triển bền vững.

Đến sức mạnh nội sinh của dân tộc

Đồng hành cùng tiến trình phát triển của đất nước, thể thao Việt Nam ngày càng khẳng định vai trò và vị thế của mình. Không chỉ là những cuộc tranh tài, thể thao đã trở thành một công cụ ngoại giao mềm hiệu quả, góp phần tăng cường hiểu biết, gắn kết giữa các quốc gia.

Những tấm huy chương, những chiến thắng trên đấu trường quốc tế không chỉ mang ý nghĩa thành tích, mà còn là biểu tượng cho hình ảnh một Việt Nam năng động, hòa bình và giàu khát vọng vươn lên. Thể thao giúp xóa nhòa khoảng cách, mở rộng hợp tác, tạo nền tảng thuận lợi cho hội nhập quốc tế sâu rộng. Ở góc độ xã hội, thể thao còn mang giá trị nhân văn sâu sắc khi thúc đẩy bình đẳng giới, tạo cơ hội để phụ nữ khẳng định năng lực và vị thế, góp phần xây dựng một xã hội tiến bộ, văn minh.

Không chỉ dừng lại ở đó, thể thao còn khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước và khát vọng cống hiến. Mỗi chiến thắng của đội tuyển bóng đá quốc gia, mỗi thành tích của vận động viên các môn thể thao khác đều trở thành niềm tự hào chung của dân tộc. Hình ảnh hàng vạn người cùng hát *Quốc ca* trên khán đài, những "biển đỏ" rực rỡ sắc cờ mỗi khi đội tuyển thi đấu thành công đã trở thành dấu ấn đặc biệt của Việt Nam. Nhiều bạn bè quốc tế khi chứng kiến đều ấn tượng trước tình yêu thể thao mãnh liệt của người Việt Nam - một tình yêu bắt nguồn từ lòng yêu nước và niềm tự hào dân tộc.

Trong bối cảnh hiện nay, thể thao đang góp phần tạo nên sức mạnh gắn kết toàn xã hội, lan tỏa tinh thần đoàn kết, hun đúc ý chí vươn lên. Từ đó góp phần tạo nên sức mạnh nội sinh của toàn dân tộc. Đó không chỉ là sức mạnh về thể chất, mà còn là sự hội tụ của ý chí, niềm tin và khát vọng phát triển, được nuôi dưỡng từ mỗi cá nhân, mỗi cộng đồng, lan tỏa thành động lực chung của đất nước. Khi thể thao trở thành một phần của đời sống, cũng là khi tinh thần tự cường, bền bỉ và kỷ luật được bồi đắp bền vững trong xã hội. Với truyền thống 80 năm vẻ vang, thể thao Việt Nam hoàn toàn có cơ sở để tự tin cùng đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình mạnh mẽ của dân tộc.

(Còn tiếp)

Giá đắt cho việc đi đường tắt

● **KHẢI HƯNG**

Vụ việc đội tuyển Malaysia bị Liên đoàn Bóng đá châu Á (AFC) xử thua 0-3 trong hai trận vòng loại Asian Cup 2027 gặp Việt Nam và Nepal, xét đến cùng, không chỉ là một án kỷ luật thể thao. Đó là điểm kết thúc của một chuỗi lựa chọn sai lầm kéo dài, nơi tham vọng vươn tầm châu lục đã khiến những người điều hành bóng đá Malaysia đánh đổi các nguyên tắc căn bản nhất của luật chơi.

Án phạt thích đáng

Trong nhiều năm qua, bóng đá Malaysia không giấu tham vọng vươn lên nhóm đầu khu vực và tìm lại vị thế ở đấu trường châu Á. Sau những kết quả không như mong đợi, Liên đoàn Bóng đá Malaysia (FAM) lựa chọn con đường mà nhiều nền bóng đá khác từng đi đó là nhập tịch cầu thủ gốc nước ngoài. Tuy nhiên, thay vì một chiến lược dài hạn, minh bạch và tuân thủ quy định của FIFA, FAM đã triển khai một kế hoạch mang tính "đốt giai đoạn". Trong giai đoạn từ tháng 3 đến tháng 6 năm 2025, 7 cầu thủ gốc châu Âu và Nam Mỹ (Hector Hevel, Gabriel Arocha, Facundo Garces, Rodrigo Holgado, Imanol Machuca, Joao Figueiredo và Jon Irazabal) lần lượt được đưa vào đội tuyển quốc gia.

Điểm mấu chốt nằm ở chỗ những mối liên hệ huyết thống với Malaysia được khai báo trong hồ sơ là không có thật. Đó không còn là sai sót hành chính, mà là hành vi gian lận có chủ ý, được tổ chức và lặp lại. Ngày 10.6.2025, đội tuyển Malaysia đánh bại Việt Nam 4-0 tại Bukit Jalil trong khuôn khổ vòng loại Asian Cup 2027. Đó từng được xem là chiến thắng biểu tượng cho "phiên bản mới" của bóng đá Malaysia, khi đội hình gần như toàn cầu thủ nhập tịch áp đảo đối thủ trong khu vực. Nhưng chỉ một ngày sau, bức tranh đảo chiều. Một đơn khiếu nại chính thức được gửi lên FIFA. Từ thời điểm ấy, câu chuyện không còn nằm trên sân cỏ mà bước sang mặt trận pháp lý quốc tế.

FIFA nhanh chóng vào cuộc, tiến hành xác minh hồ sơ của các cầu thủ liên quan. Kết quả điều tra được tổng hợp trong bản báo cáo dài 19 trang, kết luận rằng không tồn tại bất kỳ mối liên hệ huyết thống hợp lệ nào giữa bảy cầu thủ và Malaysia. Tháng 9.2025, FIFA ra án phạt FAM 350.000 franc Thụy Sĩ, cấm thi đấu 12 tháng đối với 7 cầu thủ và áp dụng các chế tài tài chính cá nhân. FAM tiếp tục khiếu nại, đưa vụ việc lên Tòa án Trọng tài Thể thao quốc tế (CAS), với hy vọng lật ngược tình thế.

Tham vọng ngắn hạn của FAM phải trả giá bằng uy tín quốc gia

Đội tuyển Việt Nam sẽ thăng tiến trên bảng xếp hạng FIFA

Với quyết định xử thắng Malaysia 3-0, tuyển Việt Nam từ chỗ bị trừ điểm sẽ được cộng khoảng 25 điểm, nâng tổng điểm tích lũy từ mức 1.189,51 điểm lên khoảng 1.214 điểm. Như vậy, thầy trò HLV Kim Sang-sik từ hạng 108 dự kiến tăng lên hạng 103 thế giới. Và đội tuyển Việt Nam chỉ còn cách top 100 thế giới 10,43 điểm.

Bảng xếp hạng mới nhất sẽ được FIFA công bố vào ngày 1.4. Từ nay tới đó, Việt Nam sẽ có trận giao hữu quốc tế với Bangladesh và tái đấu chính Malaysia trên sân Thiên Trường ngày 31.3 thuộc lượt về bảng F vòng loại Asian Cup 2027. Nếu đạt kết quả tốt, tuyển Việt Nam có cơ hội vào top 100 thế giới ở bảng xếp hạng kế tiếp.

Ngược lại, Malaysia (hạng 121 hiện tại) dự báo sẽ tụt hạng sau khi bị AFC xử từ thắng thành thua 0-3 trước Nepal và Việt Nam.

K.TUẤN

Nhưng đến ngày 5.3.2026, CAS bác bỏ phần lớn kháng cáo, giữ nguyên bản chất án phạt của FIFA. Phán quyết này mở đường để AFC áp dụng các điều khoản kỷ luật trong phạm vi giải đấu châu Á. Ngày 17.3.2026, Ủy ban Kỷ luật và Đạo đức AFC chính thức ra quyết định Malaysia vi phạm Điều 56, bị xử thua 0-3 ở hai trận gặp Việt Nam và Nepal theo Điều 25.1, đồng thời nộp phạt 50.000 USD. Về mặt pháp lý, mọi cánh cửa gần như đã khép lại.

Sự sụp đổ của uy tín và niềm tin

Án phạt của AFC lập tức tạo ra hiệu ứng dây chuyền. Malaysia mất 6 điểm, rơi khỏi ngôi đầu bảng và chính thức hết cơ hội dự VCK Asian Cup 2027. Ngược lại, đội tuyển Việt Nam vươn lên dẫn đầu với 15 điểm, chắc chắn giành vé đi tiếp. Tuy nhiên, nếu chỉ dừng lại ở bảng xếp hạng, vụ việc sẽ bị thu hẹp thành một câu chuyện thắng - thua đơn thuần. Thực tế, thất bại lớn nhất của Malaysia không nằm ở việc bị loại, mà ở sự sụp đổ của uy tín và niềm tin.

Sau phán quyết của AFC, phản ứng từ chính người hâm mộ Malaysia cho thấy mức độ tổn thương sâu sắc. Nhiều CĐV công khai bày tỏ sự xấu hổ, thất vọng và tức giận với FAM. Những cuộc biểu tình nhỏ trước trụ sở liên đoàn, những biểu ngữ phản đối việc cho phép cầu thủ nhập tịch gian dối thi đấu ở giải quốc nội phản ánh một điều người hâm mộ cảm thấy bị phản bội. Truyền thông Malaysia cũng đồng loạt thừa nhận "giấc mơ Asian Cup đã tan vỡ", coi đây là cú sốc lớn nhất của bóng đá nước này trong nhiều thập niên. Ở phạm vi khu vực, phản ứng từ CĐV Đông Nam Á mang tính đồng thuận hiếm thấy, phần lớn cho rằng quyết định của AFC là công bằng và cần thiết, coi đây là bài học cho mọi nền bóng đá đang chịu áp lực thành tích.

Vụ bê bối nhập tịch của Malaysia không nên được nhìn như chiến thắng của Việt Nam hay thất bại của một đối thủ. Nó là lời cảnh tỉnh cho cả khu vực Đông Nam Á, nơi khát vọng vươn tầm châu lục đôi khi khiến các nhà quản lý sẵn sàng đi vào vùng xám của luật. Bóng đá hiện đại không còn chỗ cho những canh bạc mờ ám. Trong kỷ nguyên của dữ liệu, giám sát và pháp lý quốc tế, mọi hành vi gian lận sớm muộn cũng bị phơi bày. Và khi điều đó xảy ra, cái giá phải trả không chỉ là tiền bạc hay tấm vé dự giải đấu, mà là danh dự của cả một nền bóng đá. ■

TIN THỂ THAO

Giải Cầu lông quốc tế Ciputra Hanoi 2026

Diễn ra từ ngày 24-29.3 tại nhà thi đấu phường Xuân Đỉnh (Hà Nội), Giải Cầu lông quốc tế Ciputra Hanoi - Yonex Sunrise Vietnam International Challenge 2026 có sự tham dự của 329 tay vợt (140 nữ, 189 nam) đến từ 21 quốc gia và vùng lãnh thổ. Tại giải, các tay vợt thi đấu 5 nội dung: Đơn nam, đơn nữ, đôi nam, đôi nữ và đôi nam nữ với phần thưởng cho nhà vô địch mỗi nội dung là 1.600 USD.

Ngoại trừ sự vắng mặt của tay vợt nữ số 1 Việt Nam Nguyễn Thùy Linh, đội tuyển cầu lông Việt Nam tham dự với lực lượng mạnh nhất với 14 VĐV, trong đó đáng chú ý có tay vợt Nguyễn Hải Đăng, Lê Đức Phát, Vũ Thị Trang…

H.L

Hải Phòng nhất toàn đoàn Giải canoeing quốc gia

Các cuộc tranh tài canoeing trong khuôn khổ Giải đua thuyền canoeing, rowing các tay chèo xuất sắc quốc gia 2026 vừa kết thúc tại Đà Nẵng với chiến thắng ấn tượng thuộc về đoàn Hải Phòng. Với sự tỏa sáng của tuyển thủ quốc gia Nguyễn Thị Hương, đại diện đất Cảng đã giành 15 HCV, 9 HCB và 4 HCĐ, vượt qua 2 đơn vị mạnh là TP.HCM (11 HCV, 11 HCB, 4 HCĐ) và chủ nhà Đà Nẵng (5 HCV, 2 HCB, 7 HCĐ) để giành vị trí nhất toàn đoàn.

Sau canoeing, giải tiếp tục tranh tài các nội dung rowing đến ngày 24.3.

L.H

Hơn 350 VĐV dự Giải đá cầu quốc gia

Diễn ra tại TP.HCM đến ngày 24.3, Giải đá cầu vô địch các CLB quốc gia 2026 có sự góp mặt của 350 VĐV đến từ 20 đoàn tham dự. Giải thi đấu 2 hệ chuyên nghiệp và phong trào. Trong đó, hệ chuyên nghiệp có 11 nội dung thi đấu, tập trung vào các nội dung cá nhân, đôi và đồng đội với chất lượng chuyên môn cao. Hệ phong trào cũng góp phần tạo điều kiện cho các VĐV không chuyên tham gia tranh tài với 3 nội dung thi đấu, qua đó lan tỏa tinh thần thể thao rộng rãi trong cộng đồng.

Giải đấu là dịp để các đơn vị, địa phương giao lưu, đánh giá chất lượng công tác tuyển chọn, đào tạo VĐV đá cầu thành tích cao.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Khi văn học bước vào K-pop

● **HỒNG NHUNG**

Thế giới K-pop ngày càng mở rộng, thu hút nhiều nhà văn tham gia và làm phong phú thêm không gian sáng tạo của âm nhạc đại chúng. Giờ đây, các thần tượng âm nhạc có thể hóa thân thành siêu anh hùng, người sói, ma cà rồng hay cướp biển, gợi lên một thế giới hư cấu được xây dựng công phu và sống động.

Nhóm nhạc EXO — Ảnh: SM ENTERTAINMENT

Văn học Hàn Quốc ngày nay thường xuất hiện trong album của các nhóm thần tượng K-pop. Nhiều nhà văn khoa học viễn tưởng và nhà thơ thường xuyên được mời viết truyện ngắn, lời ca và các đoạn tự sự đi kèm với sản phẩm âm nhạc phát hành. Đây được xem là một trong những kết hợp sáng tạo bất ngờ nhất mà ngành công nghiệp K-pop từng chứng kiến.

Khi nhóm nhạc nam EXO phát hành album thứ 8 "REVERXE" vào tháng 1 năm nay, nhóm đã kèm theo một truyện ngắn có tựa "EX-VISION" do tiểu thuyết gia Lee Hee-joo chấp bút. Câu chuyện đặt các thành viên trong khung cảnh đời thường, lồng ghép các biểu tượng từ lâu gắn với vũ trụ của EXO như cây sự sống, lực đỏ và hiện tượng nguyệt thực toàn phần. Đáng chú ý, EXO không phải là nhóm nhạc duy nhất theo đuổi hợp tác với giới văn học. Joy, thành viên nhóm nhạc Red Velvet từng mời nhà thơ Cha Jeong-eun viết một đoạn văn ngắn cho hình ảnh teaser của mini album "From Joy", "With Love".

Khi ngày càng nhiều nhóm K-pop xây dựng hệ thống truyền thuyết xoay quanh âm nhạc, các tiểu thuyết gia và nhà thơ đang trở thành những cộng sự giúp định hình nên các câu chuyện đó. Quá trình hợp tác này sẽ tiếp tục gia tăng, bởi các nhóm K-pop luôn tìm cách phát triển cốt truyện sáng tạo thu hút người hâm mộ toàn cầu.

Trong K-pop, các thần tượng có thể hóa thân thành siêu anh hùng, người sói, ma cà rồng hay cướp biển… Tất cả đều tồn tại trong những thế giới hư cấu được xây dựng công phu, với hệ thống truyền thuyết riêng.

Từ trước đến nay, mỗi lần xuất hiện trở lại, K-pop thường mang đến câu chuyện lớn hơn, trải dài qua MV, ca từ và hình ảnh. Vì thế, các album không giống những sản phẩm phát hành riêng lẻ, mà bao gồm nhiều chương trong một câu chuyện đang tiếp diễn mang tính sáng tạo. Khi các công ty quản lý định vị các nhóm nhạc thần tượng như những tài sản trí tuệ (IP) dài hạn thì việc xây dựng vũ trụ K-pop trở nên có hệ thống hơn, phản ánh sự phát triển không ngừng của ngành công nghiệp này.

Nguồn gốc của các vũ trụ hư cấu trong K-pop có thể truy ngược về những nhóm nhạc thuộc thế hệ thứ ba, khi họ bắt đầu thử nghiệm cách kể chuyện liên tục thay vì các ý tưởng trở lại riêng lẻ. Cụ thể, chính EXO đã mang đến yếu tố thần thoại ngay khi ra mắt và giới thiệu nhóm nhạc nam 12 thành viên là những sinh vật ngoài hành tinh sở hữu siêu năng lực được kết nối thông qua câu chuyện chung về "Cây sự sống".

Các sản phẩm đầu tay như "MAMA" (2012), với phần lời dẫn kịch tính kể về nguồn gốc của nhóm và sau đó là các teaser cho "Call Me Baby" (2015) đã khơi lại câu chuyện siêu năng lực trong bối cảnh toàn cầu. EXO đã mang đến cho người hâm mộ K-pop làn gió mới trong âm nhạc, khẳng định bản sắc của một nhóm nhạc có thể trải dài qua nhiều thời kỳ với ngôn ngữ kể chuyện mạch lạc. Quá trình thử nghiệm của EXO cũng chứng minh truyền thuyết không chỉ hoạt động như một câu chuyện giả tưởng, mà còn là một chiến lược xây dựng bản sắc văn hoá lâu dài - một chiến lược sẽ ảnh hưởng đến các nhóm nhạc K-pop khác sau này.

Và đó chính là BTS. Nhóm nhạc K-pop nổi tiếng toàn cầu này cũng mang đến làn gió mới thu hút số lượng lớn người hâm mộ hiện nay. Thay vì dựa vào thần thoại giả tưởng, nhóm đã xây dựng các câu chuyện dựa trên cảm xúc đan xen về chủ đề tuổi trẻ, sự mất mát và lựa chọn thông qua loạt album "Most Beautiful Moment in Life" bắt đầu từ năm 2015, và sau đó là các album như "WINGS" (2016) hay bộ ba album "Love Yourself" (2017-2018).

Trên nền tảng đó, khi thói quen nghe nhạc tiếp tục chuyển dịch theo sở thích của người hâm mộ, văn học truyền thuyết bước vào K-pop đang góp phần thúc đẩy những nỗ lực bảo tồn và phát huy các giá trị sáng tạo nghệ thuật. Đây là điều cần thiết trong bối cảnh ngành công nghiệp âm nhạc ngày càng cạnh tranh. Các nghệ sĩ và nhà sản xuất sẽ không chỉ tạo ra ca khúc, mà còn xây dựng những câu chuyện và thế giới nghệ thuật riêng, giúp tác phẩm trở nên sâu sắc và giàu bản sắc hơn. ■

CÂU CHUYỆN **VĂN HÓA**

Việt Nam tăng bậc hạnh phúc

● **THANH HÀ**

Báo cáo "Hạnh phúc thế giới 2026" do Liên Hợp Quốc bảo trợ, được công bố ngày 19.3 cho thấy, Việt Nam xếp thứ 45, tăng 1 bậc so với năm 2025. Bảng xếp hạng được xác định dựa trên chỉ số hạnh phúc trung bình trong 3 năm, với 6 tiêu chí gồm thu nhập bình quân đầu người, tuổi thọ, hỗ trợ xã hội, quyền tự quyết trong đời sống, sự hào phóng và nhận thức về tham nhũng.

Theo Báo cáo "Hạnh phúc thế giới 2026", Việt Nam được ghi nhận là một trong những quốc gia có tiến bộ hạnh phúc ấn tượng nhất. Cụ thể, Việt Nam nằm trong nhóm 21 quốc gia "big gainers" (tiến bộ nhất), với mức tăng ít nhất 1 điểm trên thang đo đánh giá cuộc sống (0-10) từ giai đoạn 2006-2010 đến 2023-2025, cùng với Trung Quốc, Mông Cổ, Philippines, Togo, Nicaragua và Cộng hòa Dominican. Trên bảng xếp hạng chung, Việt Nam đứng thứ 45 trong danh sách các quốc gia hạnh phúc nhất thế giới 2026, tăng tích cực so với vị trí 46 của năm 2025, 54 của năm 2024, 65 của năm 2023 và chỉ đứng sau Singapore tại khu vực Đông Nam Á.

Năm 2026, Ngày Quốc tế Hạnh phúc được tổ chức tại Việt Nam với chủ đề "Hạnh phúc cho mọi gia đình". Hưởng ứng Ngày Quốc tế Hạnh phúc, Hà Nội cũng như nhiều địa phương trong cả nước đã triển khai nhiều hoạt động tuyên truyền, gắn kết cộng đồng, nhằm lan tỏa các giá trị tốt đẹp của gia đình Việt Nam và nâng cao nhận thức xã hội về vai trò của gia đình trong sự phát triển bền vững của Thủ đô. Qua đó, kêu gọi các cấp, ngành, đoàn thể và cộng đồng chung tay xây dựng môi trường gia đình an toàn, bình đẳng, tiến bộ; đề cao tinh thần yêu thương, chia sẻ và trách nhiệm giữa các thành viên trong gia đình.

Một trong những nội dung được nhấn mạnh là khuyến khích duy trì bữa cơm gia đình, chia sẻ việc nhà, quan tâm chăm sóc người thân và lan tỏa các câu chuyện tích cực về gia đình hạnh phúc. Đây cũng là nội dung Cuộc thi viết về chủ đề "Bữa cơm gia đình ấm áp yêu thương" do Bộ VHTTDL phát động nhân kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6.2001 - 28.6.2026). Thông qua cuộc thi, Ban tổ chức kỳ vọng góp phần tạo chuyển biến trong nhận thức của các cấp, các ngành và toàn xã hội về giá trị của gia đình, từ đó thúc đẩy những hành động thiết thực xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc.

Với Việt Nam, hạnh phúc không chỉ ở mỗi cá nhân, gia đình mà còn hướng tới những sứ mệnh cao cả. Đó cũng là lý do vì sao trong những ngày cuối năm 2025, lần đầu tiên "Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest" do Bộ VHTTDL tổ chức dưới hình thức một chuỗi hoạt động có ý nghĩa, trải dài liên tục đã để lại tiếng vang lớn.

Có lẽ không đâu trên Trái đất này, hạnh phúc trở thành ngày hội như ở Việt Nam. Đây không chỉ là ngày hội văn hóa, nghệ thuật, là nơi sống lại những ký ức hạnh phúc lứa đôi mà còn là lời khẳng định hạnh phúc của Việt Nam được xây nên từ hòa bình, từ tình yêu thương, từ sự đoàn kết và từ những điều bình dị nhất. "Ngày Việt Nam hạnh phúc" đang hướng tới một sự kiện thường niên - một dấu ấn văn hóa mới, mang Việt Nam trở thành điểm đến của hòa bình, hạnh phúc và nhân văn trong mắt bạn bè quốc tế. ■

Mỹ mở rộng chính sách "đặt cọc thị thực"

Bộ Ngoại giao Mỹ vừa thông báo sẽ mở rộng chính sách "đặt cọc thị thực" đối với công dân đến từ 12 quốc gia kể từ ngày 2.4. Người xin thị thực du lịch và công tác ngắn hạn phải nộp khoản bảo lãnh từ 5.000 đến 15.000 USD, tùy theo từng trường hợp xét duyệt trước khi được cấp thị thực. Mục đích của chương trình là nhằm giảm tình trạng lưu trú quá hạn thị thực, một trong những vấn đề lớn trong quản lý nhập cư của Mỹ.

Theo thông báo, chính sách "đặt cọc thị thực" sẽ áp dụng thêm đối với công dân của 12 quốc gia gồm: Campuchia, Ethiopia, Gruzia, Grenada, Lesotho, Mauritius, Mông Cổ, Mozambique, Nicaragua, Papua New Guinea, Seychelles và Tunisia. Quyết định này sẽ nâng tổng số quốc gia thuộc chương trình này lên 50 nước.

Bộ Ngoại giao Mỹ cho biết, khoản tiền đặt cọc sẽ được hoàn trả nếu người được cấp thực hiện tuân thủ đầy đủ các điều kiện, bao gồm rời khỏi Mỹ đúng thời hạn hoặc không thực hiện chuyến đi.

L.YẾN